วารสาร อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

ปีที่ ๑๙ ฉบับที่ ๑ มกราคม-มีนาคม ๒๕๖๔

- ฝายคลองท่ากระจาย สายน้ำแห่งพระมหากรุณา
- เป็น อยู่ พอ...อย่างไร ในช่วง COVID-19
- ความสุข ณ ดอยฟ้าห่มปก
- ทุเรียนทรายขาวอร่อย
- มีน้ำกินน้ำใช้ ลดอุทกภัย อ่างเก็บน้ำห้วยแม่ประจันต์
- ศูนย์ศึกษาฯ นำพาอาชีพ

บรรณาธิการ

เริ่มต้นปี ๒๕๖๔ ด้วยความปลื้มปีติของประชาชนชาวไทยทั้งประเทศ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินี พระราชทานบัตรอวยพรปีใหม่และพระราชดำรัสเนื่องในโอกาสวันขึ้นปีใหม่ พุทธศักราช ๒๕๖๔ เมื่อวันพฤหัสบดีที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๓ ถือเป็นสิริมงคลอย่างยิ่งแก่ชีวิต อีกทั้งเป็นหลักให้มีสติรู้ตัว โดยมีความรู้และเหตุผลเป็นส่วนประกอบจะทำให้ผ่านพ้นวิกฤตต่าง ๆ ไปได้

วารสารอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ก้าวสู่ปีที่ ๑๙ ไปพร้อม ๆ กับความสำเร็จของโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริที่ก่อเกิดประโยชน์ทั้งทางมิติเศรษฐกิจ มิติสังคม มิติสิ่งแวดล้อม ตลอดจนสุขภาพอนามัยของประชาชน ดังภาพจากปก เป็นพื้นที่**โครงการสถานีพัฒนาการเกษตรที่สูงตามพระราชดำริดอยบ่อ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย** ก่อตั้งเมื่อปี ๒๕๔๗ เป็นระยะเวลากว่า ๑๐ ปี แห่งการพัฒนาจากผืนดินที่แห้งแล้งถูกบุกรุกทำลายป่าและปัญหายาเสพติด กลับคืนสู่ความอุดมสมบูรณ์ของผืนป่ามีความหลากหลายทางชีวภาพ คนในชุมชนมีความเข้าใจในการพัฒนาป่าไม้ส่งผลให้มีแหล่งน้ำใช้เพื่อการเกษตรและการอุปโภคบริโภคตลอดทั้งปี รวมทั้งส่งเสริมให้ปลูกไม้ผลยืนต้นที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่มากขึ้น เช่น ลิ้นจี่ อะโวคาโด แมคคาเดเมีย มะม่วง กาแฟ สตรอว์เบอร์รี พืชผักปลอดสารพิษ การทำนาแบบขั้นบันได และการเลี้ยงสัตว์ต่าง ๆ เพื่อไว้บริโภคในครัวเรือน และจำหน่ายสร้างรายได้ ทำให้ราษฎรมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น และทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้รับการอนุรักษ์ฟื้นฟูควบคู่กันไป สิ่งสำคัญอีกประการหนึ่ง คือความร่วมมือและการอุทิศตนเพื่อประโยชน์ส่วนรวมของประชาชน ยิ่งเป็นการตอกย้ำความสำเร็จ ดังบทความเรื่อง **ฝายคลองท่ากระจาย สายน้ำแห่งพระมหากรุณา สู่การพัฒนาภูมิสังคมอย่างยั่งยืน** และ**ภารกิจการติดตามและขับเคลื่อนโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ** โดยองคมนตรีในทุกภูมิภาคของประเทศตามพระบรมราโชบายในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในการ สืบสาน รักษา และต่อยอด เพื่อประโยชน์สุขของประชาชนอย่างต่อเนื่อง

ในยุคที่ประชาชนต้องปรับตัวตามวิถี **New Normal** ทุกคนต้องอยู่บ้านหยุดเชื้อเพื่อชาติ ช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19) หรือปัญหาเศรษฐกิจต่าง ๆ การทำอาชีพเสริมหรือการผลิตวัตถุดิบเพื่อประกอบอาหารภายในครัวเรือน จึงเป็นอีกหนึ่งช่องทางที่ได้รับความนิยม ในขณะนี้ วารสารฯ จึงนำเสนอการน้อมนำแนวพระราชดำริไปสู่การประยุกต์ใช้ ได้แก่ **บาธรูม ดีไซน์ ไอ-สปา เป็น อยู่ พอ...อย่างไร ในช่วงโควิด-๑๙** และองค์ความรู้เรื่อง **เห็ดฟางทางเลือก วิถีชีวิตใหม่** มาเป็นอาชีพทางเลือกให้แก่ผู้สนใจ คณะบรรณาธิการฯ หวังเป็นอย่างยิ่งว่า บทความต่าง ๆ ที่ถูกคัดสรรมานั้น จะเป็นประโยชน์แก่ผู้อ่านได้นำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้อย่างมีความสุขตามแนววิถีหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงต่อไป

คณะบรรณาธิการ
วารสารอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

พระราชดำรัส
พระราชทานแก่ประชาชนชาวไทย ในโอกาสขึ้นปีใหม่ พุทธศักราช ๒๕๖๔
วันพฤหัสบดี ที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๓

เนื่องในวาระขึ้นปีใหม่ พุทธศักราช ๒๕๖๔ ข้าพเจ้าขอส่งความปรารถนาดี มาอวยพรแก่ทุก ๆ ท่าน ให้ประสบแต่ความสุขความเจริญ และความเป็นมงคลโดยทั่วกัน.

คนไทยเรามีวัฒนธรรม อันแสดงถึงความดี ความงาม และความเจริญ เป็นพื้นฐานของชีวิตจิตใจอยู่. วัฒนธรรมทั้งนั้น เป็นที่ประจักษ์ชัดอยู่ในขนบธรรมเนียม ประเพณี พิธีกรรม ภาษา ศิลปวิทยาการต่าง ๆ และนิสัยจิตใจ ทำให้คนไทย ไม่ว่าจะเป็นใคร อยู่ ณ ที่ใด ก็เชื่อมโยงผูกพันกันได้อย่างใกล้ชิด.

ในปีใหม่นี้ จึงขอให้คนไทยทุกคนได้พิจารณาให้เข้าใจ ถึงคุณค่าของความดี ความงาม และความเจริญทั้งปวง ความมั่นคงหนักแน่นในความถูกต้อง ด้วยเหตุผลและความจริง แล้วช่วยกันสืบสานรักษาให้ดำรงอยู่ไม่ขาดสาย และสร้างเสริมต่อยอดให้รุ่งเรืองไพบูลย์ยิ่ง ๆ ขึ้น พร้อมทั้งตั้งตัวตั้งใจให้มั่นคงแน่วแน่ที่จะประพฤติตนปฏิบัติงานให้ดีให้ถูกต้อง ด้วยความมีสติรู้ตัว และด้วยปัญญารู้เหตุรู้ผล. แม้ประเทศจะตกอยู่ในสภาวะที่ต้องเผชิญกับโรคภัยไข้เจ็บเบียดเบียน ก็สามารถที่จะนำพาให้ผ่านพ้นวิกฤตนั้นไปได้. ความรู้ ความเข้าใจ และความร่วมมือร่วมใจ โดยพร้อมเพรียงกัน จะนำพาชาติบ้านเมือง ให้บังเกิดความผาสุก มั่นคง และเจริญก้าวหน้าสืบต่อไป.

ขออำนาจแห่งคุณพระศรีรัตนตรัย และสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่ท่านเคารพนับถือ พร้อมด้วยพระบารมีแห่งพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร จงคุ้มครองรักษาทุกท่าน ให้มีกำลังกายแข็งแรง กำลังใจเข้มแข็ง กำลังปัญญาเฉียบคม สามารถนำพาตน นำพาส่วนรวม และประเทศชาติ ให้บรรลุถึงความสุขความเจริญได้โดยทั่วกัน.

สารบัญ

- **สืบสาน รักษา ต่อยอด สร้างสุขปวงประชา** ๓
  ข่าวพระราชกรณียกิจเดือนพฤศจิกายน - ธันวาคม ๒๕๖๓
- **๑๐ ทศมราชา พระเมตตาสู่ประชาราษฎร์** ๒๗
  ฝายคลองท่ากระจาย
  สายน้ำแห่งพระมหากรุณา
  สู่การพัฒนาภูมิสังคมอย่างยั่งยืน
- **ตัวอย่างความสำเร็จ** ๓๒
  บาธรูม ดีไซน์ ไอ-สปา เป็น อยู่ พอ...อย่างไร
  ในช่วงโควิด-๑๙
- **ติดตามและขับเคลื่อน** ๓๕
  โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
  ข่าวเดือนธันวาคม ๒๕๖๓ - กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔
- **ผลสำเร็จจากโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ** ๔๑
  ความสุข ณ ดงดอย โครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่
  ตามพระราชดำริดอยฟ้าห่มปก
  ที่นี่มีทุเรียนทรายขาว...อร่อย
  มีน้ำกิน น้ำใช้ ลดอุทกภัยในฤดูน้ำนอง
- **ศูนย์ศึกษาฯ นำพาอาชีพ** ๔๘
  เห็ดฟางทางเลือก วิถีชีวิตใหม่
- **เรื่องเล่าจากหลังกล้อง** ๕๐
  ป้อนอาหารฉลาม

■ ทอดพระเนตรนิทรรศการของสำนักงาน กปร.

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินี

เสด็จพระราชดำเนินไปทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจในพื้นที่จังหวัดนนทบุรี

วันเสาร์ที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๖๓ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินี เสด็จฯ ไปพระราชทานปริญญาบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๐ ณ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี โอกาสนี้ สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินี เสด็จฯ ไปทรงเยี่ยมราษฎรหน่วยแพทย์พระราชทาน และทอดพระเนตรนิทรรศการของสำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (สำนักงาน กปร.) โดยมีนายดนุชา สินธวานนท์ เลขาธิการ กปร. บรรยายสรุปผลการดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ และการดำเนินงานตามพระบรมราโชบายที่สำคัญในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในการ “สืบสาน รักษา และต่อยอด” ดังนี้

๑. การติดตามและขับเคลื่อนโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริในพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร

๒. การดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

๓. ศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ๖ แห่ง และศูนย์สาขา ๑๙ แห่ง

๔. โครงการจิตอาสาพระราชทาน

ทั้งนี้ การดำเนินงานสนองพระราชดำริได้คำนึงถึงผลสัมฤทธิ์ของการยกระดับคุณภาพชีวิตและเศรษฐกิจของประชาชน จึงได้ประเมินผลการดำเนินงานโครงการฯ ร่วมกับสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ในช่วงปี ๒๕๕๙ - ๒๕๖๓ จำนวน ๘๑๙ โครงการ และสรุปผลการประเมินแยกเป็นตัวชี้วัดสำคัญได้ดังนี้

๑. การสร้างรายได้การทำเกษตรมีการเพิ่มผลผลิตและสร้างรายได้เพิ่มขึ้น

๒. การสร้างโอกาสในการสร้างรายได้ ผ่านการฝึกอบรมอาชีพและพัฒนาผลิตภัณฑ์

๓. ด้านผลกระทบต่อสุขภาพ เน้นการพึ่งพาตนเอง ลดการใช้สารเคมีที่มีผลกระทบต่อระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อม

๔. ด้านอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พัฒนาป่าไม้ในพื้นที่ต้นน้ำลำธาร ส่งผลให้พื้นที่มีความชุ่มชื้น และการใช้หญ้าแฝกเพื่ออนุรักษ์ดินและน้ำ เป็นแหล่งกักเก็บคาร์บอนที่มีผลเปลี่ยนแปลงต่อสภาพอากาศของโลกได้

๕. การพัฒนาคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ของประชาชน สามารถเข้าถึงการบริการภาครัฐเพิ่มขึ้น และโครงการด้านคมนาคม เพิ่มโอกาสการเข้าถึงบริการสาธารณสุข และส่งเสริมให้มีโรงพยาบาลชุมชน

จากผลการประเมินดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริอย่างต่อเนื่องในห้วงเวลา ๕ ปีที่ผ่านมา ก่อเกิดประโยชน์ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม ตลอดจนสุขภาพอนามัยของประชาชนเป็นอย่างดี

■ ทอดพระเนตรนิทรรศการ ณ พลับพลาทัศนาปักษี

สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินี

เสด็จพระราชดำเนินไปทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจในพื้นที่จังหวัดเพชรบุรี

วันอังคารที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๖๓ เสด็จฯ ไปทอดพระเนตรการดำเนินงานโครงการศึกษาวิจัยและพัฒนาสิ่งแวดล้อมแหลมผักเบี้ยอันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี ทรงรับฟังบรรยายสรุปผลสัมฤทธิ์ของโครงการฯ และทอดพระเนตรวีดิทัศน์แนะนำโครงการฯ

จากนั้น ประทับรถรางพระที่นั่ง ทอดพระเนตรการบำบัดน้ำเสียโดยวิธีธรรมชาติ การเลี้ยงปลาในบ่อ การทำปุ๋ยหมักจากขยะอินทรีย์โดยใช้เทคโนโลยีกล่องคอนกรีต และเสด็จฯ ไปยังเส้นทางศึกษาธรรมชาติป่าชายเลน ทอดพระเนตรการฟื้นฟูป่าชายเลน และทรงรับฟังบรรยายสรุปเกี่ยวกับระบบนิเวศป่าชายเลน แผนการปรับปรุงเส้นทางศึกษาธรรมชาติป่าชายเลน

■ การทำปุ๋ยหมักจากขยะอินทรีย์ โดยใช้เทคโนโลยีกล่องคอนกรีต

■ เส้นทางศึกษาธรรมชาติป่าชายเลน

ต่อมา ประทับรถรางพระที่นั่งไปยังพลับพลาทัศนาปักษี ทอดพระเนตรนิทรรศการเกี่ยวกับนกหายากที่พบในโครงการฯ การเผยแพร่องค์ความรู้และถ่ายทอดเทคโนโลยีสู่สาธารณชนของโครงการฯ พร้อมทั้งทรงปล่อยปลานิลสายพันธุ์จิตรลดา จำนวน ๙๙ ตัว ในการนี้ ***ทรงชื่นชมในผลการดำเนินงาน และพระราชทานกำลังใจในการดำเนินงานแก่เจ้าหน้าที่ของโครงการฯ***

จากนั้น เสด็จฯ ไปทอดพระเนตรร้านจำหน่ายสินค้าที่ระลึกของโครงการฯ และบริเวณจัดแสดงผลิตภัณฑ์ชุมชน อาทิ น้ำตาลโตนด เกลือ สาหร่ายพวงองุ่น น้ำมะพร้าว ปลาอินทรีย์มัน และขนมหม้อแกง เป็นต้น และทรงเยี่ยมประชาชนที่มาเฝ้าฯ รับเสด็จ

■ ทอดพระเนตรผลผลิตทางเกษตรจากโครงการฯ

สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินี

เสด็จพระราชดำเนินไปทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจในพื้นที่จังหวัดสระบุรี

วันพุธที่ ๒ ธันวาคม ๒๕๖๓ เสด็จฯ ไปทอดพระเนตรการดำเนินงานโครงการพัฒนาพื้นที่บริเวณวัดมงคลชัยพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลเขาดินพัฒนา อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี ทอดพระเนตรนิทรรศการความเป็นมาของโครงการฯ และนิทรรศการพระราชกรณียกิจพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร เมื่อครั้งเสด็จฯ ไปทอดพระเนตรโครงการพัฒนาพื้นที่บริเวณวัดมงคลชัยพัฒนาฯ เมื่อวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๓๖

จากนั้น เสด็จฯ ไปยังอาคารโครงการพัฒนาพื้นที่บริเวณวัดมงคลชัยพัฒนาฯ เพื่อทรงรับฟังบรรยายสรุปความเป็นมาของโครงการฯ ต่อมาเสด็จฯ ไปทอดพระเนตรแปลงสาธิตเกษตรทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริแห่งแรก ในการนี้ ทรงปล่อยปลานิลสายพันธุ์จิตรลดา จำนวน ๙๙ ตัว พร้อมทรงปลูกต้นมะม่วงพันธุ์มหาชนก จากนั้น ทอดพระเนตรแปลงเกษตรผสมผสาน และทรงรับฟังการบรรยายสรุปการบริหารจัดการน้ำตามแนวพระราชดำริ อ่างใหญ่เติมอ่างเล็ก อ่างเล็กเติมสระน้ำ จากนั้นทรงเยี่ยมเกษตรกรกลุ่มผู้ใช้น้ำจากโครงการอ่างเก็บน้ำห้วยหินขาวอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ทรงเยี่ยมราษฎรที่มารอเฝ้าฯ รับเสด็จอย่างใกล้ชิดเป็นจำนวนมาก

■ แปลงเกษตรทฤษฎีใหม่

■ แปลงเกษตรผสมผสาน

■ ทอดพระเนตรการทำลูกประคบสมุนไพร ปรุงยาน้ำมันไพล และสเปรย์กันยุง

สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินี

เสด็จพระราชดำเนินไปทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจในเขตพื้นที่จังหวัดเพชรบุรี

วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๖๓ เสด็จฯ ไปทอดพระเนตรการดำเนินงานโครงการสวนสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี ทรงวางพวงมาลัย และทรงจุดธูปเทียนเครื่องทองน้อยถวายราชสักการะพระบรมรูปสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี และทรงปลูกต้นกัลปพฤกษ์ จำนวน ๑ ต้น

จากนั้น ประทับรถรางพระที่นั่ง ทอดพระเนตรการดำเนินงานของโครงการฯ พร้อมทั้งทรงรับฟังรายงาน และเสด็จฯ ไปยังแปลงสาธิตเกษตรทฤษฎีใหม่ ทรงรับฟังบรรยายสรุปและทอดพระเนตรแปลงเกษตรทฤษฎีใหม่ที่พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร เคยเสด็จฯ และมีพระราชดำริในการดำเนินงานโครงการฯ

ต่อมา เสด็จฯ ไปยังแปลงปลูกป่า ๓ อย่าง ประโยชน์ ๔ อย่าง ทรงรับฟังบรรยายสรุปการปลูกป่า ๓ อย่าง ประโยชน์ ๔ อย่าง และการปลูกป่าโดยวิธีทางไกล จากนั้น ทรงปลูกป่าทางไกลด้วยการยิงหนังสติ๊กเมล็ดพันธุ์ต่าง ๆ ได้แก่ เมล็ดมะขาม เมล็ดมะกล่ำต้น และเมล็ดต้นคูน จากนั้น ประทับรถรางพระที่นั่งไปยังสระเก็บน้ำ A และสระเก็บน้ำ B ทรงรับฟังบรรยายสรุปการบริหารจัดการน้ำภายในพื้นที่โครงการฯ โดยรับน้ำจากอ่างเก็บน้ำห้วยตะแปดมาเติมในสระเก็บน้ำ A และเมื่อสระเก็บน้ำ A เต็ม จะส่งต่อไปยังสระเก็บน้ำ B เพื่อใช้ในกิจกรรมในโครงการต่อไป

■ แปลงเกษตรทฤษฎีใหม่ (อาศัยน้ำฝน)

■ แปลงเกษตรทฤษฎีใหม่ภายในโครงการฯ

■ สวนนานาพฤกษสมุนไพร

■ แปลงพันธุ์ผักหมุนเวียน

■ เรือนกระจกสำหรับอบสมุนไพร

■ ระบบอบแห้งพลังงานแสงอาทิตย์ แบบเรือนกระจกสำหรับอบสมุนไพร

■ ร้านจำหน่ายผลิตภัณฑ์โครงการฯ เคลื่อนที่

■ ร้านจำหน่ายผลิตภัณฑ์โครงการฯ เคลื่อนที่

จากนั้น ประทับรถรางพระที่นั่งไปยังสวนนานาพฤกษสมุนไพร ทอดพระเนตรแปลงพืชสมุนไพรชนิดต่าง ๆ ทรงรับฟังบรรยายสรุปการจัดกลุ่มพืชสมุนไพรตามการใช้ประโยชน์ และทอดพระเนตรการสาธิตการแปรรูปสมุนไพร โอกาสนี้ ทรงทดลองทำลูกประคบสมุนไพร ปรุงยาน้ำมันไพล สเปรย์กันยุงจากมะกรูด ตะไคร้หอม และเสด็จฯ ไปทรงรับฟังบรรยายสรุปภาพรวมของโครงการฯ และทอดพระเนตรวีดิทัศน์ความเป็นมาและภาพรวมของโครงการฯ

ต่อมา เสด็จฯ ไปทอดพระเนตรผลิตภัณฑ์ของภัทรพัฒน์ ซึ่งเป็นผลิตภัณฑ์ที่เป็นผลผลิตจากโครงการต่าง ๆ ของมูลนิธิชัยพัฒนา รวมถึงผลิตภัณฑ์จากโครงการส่วนพระองค์ซั่งหัวมันและผลิตภัณฑ์ของชุมชน พร้อมทั้งทรงซื้อผลิตภัณฑ์ของชุมชนที่นำมาจัดแสดงจากอำเภอต่าง ๆ ทั้ง ๑๒ ชุมชน จากนั้นทรงเยี่ยมประชาชนที่มาเฝ้าฯ รับเสด็จ

■ เสด็จพระราชดำเนินไปยังโรงเรียนวังจันทร์วิทยา

สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี

เสด็จพระราชดำเนินไปทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจในพื้นที่จังหวัดระยอง

วันพุธที่ ๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ เสด็จฯ ไปยังศูนย์เรียนรู้เกษตรนวัต สถาบันเทคโนโลยีจิตรลดา อำเภอวังจันทร์ จังหวัดระยอง ทอดพระเนตรวีดิทัศน์ความก้าวหน้าการดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้เกษตรนวัตฯ และนิทรรศการของหน่วยงานต่าง ๆ

■ สระเก็บน้ำแห่งที่ ๑ ภายในศูนย์เรียนรู้เกษตรนวัตฯ

ในปี ๒๕๖๓ กรมชลประทานได้รับงบประมาณจาก กปร. สำหรับการก่อสร้างโครงการก่อสร้างระบบท่อส่งน้ำบ้านสันติสุขไปยังศูนย์เรียนรู้เกษตรนวัตฯ เพื่อส่งน้ำสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมภายในศูนย์เรียนรู้เกษตรนวัตฯ อย่างเพียงพอและเป็นไปตามพระราชดำริ คาดว่าจะแล้วเสร็จในเดือนธันวาคม ๒๕๖๓ โดยจะสามารถส่งน้ำสนับสนุนให้แก่ศูนย์การเรียนรู้เกษตรนวัตฯ ประมาณ ๓๐๐,๐๐๐ ลูกบาศก์เมตรต่อปี และเป็นแหล่งน้ำสำหรับการอุปโภคบริโภค ให้แก่ประชาชนในพื้นที่ตามแนวท่อผ่าน ได้อย่างเพียงพอตลอดปี ในการนี้ มีพระราชดำริสรุปความว่า

๑. ในการขยายพันธุ์ไม้ ควรพิจารณาให้นักเรียนได้เรียนรู้ และฝึกการปฏิบัติในขั้นพื้นฐานก่อน เช่น การตอนกิ่ง การต่อกิ่ง การติดตา หากสามารถเรียนรู้และปฏิบัติได้อย่างดีแล้ว จึงสอนการเพาะเนื้อเยื่อต่อไป

■ คอกปุ๋ยหมักภายในโรงเรียนวังจันทร์วิทยา

■ แปลงนาข้าวในโรงเรียนวังจันทร์วิทยา

■ แปลงเกษตรบ้านนายไพศาล บุตรน้ำเพชร ผู้ใหญ่บ้านคลองไผ่

๒. ให้มูลนิธิชัยพัฒนาพิจารณาจัดหาพันธุ์สัตว์ โดยเฉพาะพันธุ์ปลานิล ปลาดุก พันธุ์หมู ให้แก่ราษฎรที่เข้าร่วมโครงการวังจันทร์รวมรัก ปลูกผักแบ่งปัน ตำบลป่ายุบใน อำเภอวังจันทร์ จังหวัดระยอง เพิ่มเติม

หลังจากนั้น ทรงปลูกต้นทุเรียนพันธุ์เม็ดในยายปราง จำนวน ๑ ต้น และทอดพระเนตรนิทรรศการหลุมพอเพียง และแปลงไม้ผล พื้นที่ทำกิจกรรมสำหรับหลักสูตรเกษตรนวัต แปลงทุเรียนอนุรักษ์สายพันธุ์ปลูกร่วมกับไม้ผลและสมุนไพร แปลงกาแฟปลูกร่วมกับยางพารา แปลงกาแฟปลูกร่วมกับมะม่วงหิมพานต์ และทรงเป็นประธานในการลงนามความร่วมมือ (MOU) ระหว่างสถาบันเทคโนโลยีจิตรลดา ศูนย์เรียนรู้เกษตรนวัตฯ บริษัท สยามคูโบต้า คอร์ปอเรชั่น จำกัด และกลุ่ม ปตท.

ต่อมา เสด็จฯ ไปยังโรงเรียนวังจันทร์วิทยา ตำบลชุมแสง อำเภอวังจันทร์ จังหวัดระยอง ทรงรับฟังรายงานเกี่ยวกับกิจกรรมด้านการเรียนรู้ของนักเรียนสาขาเกษตรนวัตและยุวเกษตรกรโรงเรียนฯ ทอดพระเนตรฐานการเรียนรู้เกษตรนวัตฯ ในการนี้ มีพระราชดำริแก่นายสัณฐิต พีรานนท์ ผู้อำนวยการกองประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ กรมชลประทาน สรุปความว่า ***ให้พิจารณานำหลักสูตรการสอนวิชาการชลประทานหรือยุวชลกรเรียนรู้งานชลประทานแก่นักเรียนโรงเรียนวังจันทร์วิทยาด้วย เพื่อให้นักเรียนมีองค์ความรู้ในเรื่องของการบริหารจัดการน้ำและเกิดความตระหนักถึงความสำคัญของการใช้น้ำ***

จากนั้น เสด็จฯ ไปยังบ้านนายไพศาล บุตรน้ำเพชร ผู้ใหญ่บ้านคลองไผ่ หมู่ ๓ ตำบลชุมแสง อำเภอวังจันทร์ จังหวัดระยอง ทรงรับฟังรายงานผลการดำเนินงาน ทอดพระเนตรแปลงผักไม้ผล ผลผลิต และทรงเยี่ยมราษฎร

■ เสด็จพระราชดำเนินไปยังโครงการศึกษาวิธีการฟื้นฟูที่ดินเสื่อมโทรมเขาชะงุ้มฯ

สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี

เสด็จพระราชดำเนินไปทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจในพื้นที่จังหวัดราชบุรี และจังหวัดเพชรบุรี ระหว่างวันที่ ๑๖ - ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๓

วันจันทร์ที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๓

เสด็จฯ ไปยังโครงการศึกษาวิธีการฟื้นฟูที่ดินเสื่อมโทรมเขาชะงุ้มอันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี ทรงรับฟังรายงานเกี่ยวกับความเป็นมาและผลการดำเนินงานโครงการฯ จากนั้น เสด็จฯ ไปทอดพระเนตรหน้าตัดดิน และทรงรับฟังการบรรยายสรุปลักษณะดินในพื้นที่โครงการฯ การบริหารจัดการน้ำภายในโครงการฯ และการเปลี่ยนแปลงของพื้นที่ป่าภายในโครงการฯ ต่อมา เสด็จฯ ไปยังแปลงสาธิตการปรับปรุงบำรุงดิน ทรงรับฟังรายงานเรื่องการเลี้ยงไส้เดือนดิน และการใช้ประโยชน์จากมูลไส้เดือนดิน การผลิต ไบโอชาร์ และการใช้ประโยชน์จากไบโอชาร์ ทอดพระเนตรงานด้านวิชาการเกษตร และงานส่งเสริมการเกษตร พร้อมรับฟังการบรรยายสรุปจากหน่วยงานที่ร่วมดำเนินการโครงการฯ

■ ลักษณะดินในโครงการฯ

■ การปลูกหญ้าแฝก และการบริหารจัดการน้ำในโครงการฯ

ต่อจากนั้น เสด็จฯ ไปทรงเยี่ยมราษฎร และทอดพระเนตรนิทรรศการของกลุ่มเกษตรกรเครือข่ายโครงการฯ ได้แก่ การแปรรูป และจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ผักผลไม้ต่าง ๆ การเพาะเห็ด และการทำหัตถกรรม ในการนี้ ทรงปลูกต้นศรีตรัง จำนวน ๑ ต้น บริเวณแปลงยางนา พร้อมทั้งฉายพระฉายาลักษณ์ร่วมกับคณะทำงานโครงการศึกษาวิธีการฟื้นฟูที่ดินเสื่อมโทรม เขาชะงุ้มอันเนื่องมาจากพระราชดำริ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

■ แปลงเกษตรในโครงการบ้านนี้มีรักปลูกผักกินเอง

■ การวางสะพานหนุนมั่นประกอบเร่งด่วน

เวลาต่อมา เสด็จฯ ไปทรงติดตามผลการดำเนินงานโครงการทหารพันธุ์ดี ณ กรมการทหารช่าง ค่ายบุรฉัตร อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี ทรงรับฟังรายงานเกี่ยวกับโครงการทหารพันธุ์ดี กรมการทหารช่าง และทอดพระเนตรวีดิทัศน์เกี่ยวกับโครงการและภารกิจของกรมการทหารช่าง ก่อนเสด็จฯ ไปทอดพระเนตรแปลงผักของโครงการฯ และรับฟังรายงานเรื่องการปลูกผักของโครงการฯ ต่อจากนั้น เสด็จฯ ไปรับฟังการบรรยายเรื่องการวางสะพานหนุนมั่นประกอบเร่งด่วนพร้อมทอดพระเนตรการสาธิตการวางสะพาน จากนั้น เสด็จฯ ไปยังโครงการทหารพันธุ์ดี กองพลพัฒนาที่ ๑ ทรงปล่อยพันธุ์ปลานิลจิตรลดาพระราชทาน จำนวน ๑๕,๐๐๐ ตัว และทอดพระเนตรการใช้ยุทโธปกรณ์ทหารช่าง เพื่อช่วยเหลือประชาชนของกรมการทหารช่าง โอกาสนี้ได้พระราชทานพระราชดำรัสแก่ทหารพันธุ์ดี โครงการทหารพันธุ์ดี กองพลทหารช่าง ค่ายบุรฉัตร ทรงชื่นชมความสามารถของทหารพันธุ์ดี และเน้นย้ำถึงการทำสิ่งที่ดี เมื่อปลดประจำการไปแล้ว จะสามารถนำความรู้ไปเผยแพร่และแนะนำผู้อื่นต่อได้ โดยสามารถศึกษาเพิ่มเติมได้จากกรมพัฒนาที่ดิน ที่ได้คิดค้นวิธีการปรับปรุงดินในรูปแบบต่าง ๆ สำหรับการเพาะปลูก และการเลี้ยงสัตว์ มีรับสั่งถึงโครงการ บ้านนี้มีรักปลูกผักกินเอง โครงการ ซอยนี้มีรัก ปลูกผักแบ่งปัน และโครงการทางนี้มีผล ผู้คนรักกัน เรื่องของการเพาะปลูก การเลี้ยงสัตว์ เป็นส่วนหนึ่งที่จะทำให้มีความเป็นอยู่ที่ดี ลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ เป็นแนวทางหลักในการดำเนินงานต่อไป จากนั้น ทรงปลูกต้นมะม่วงพันธุ์มหาชนก จำนวน ๑ ต้น พร้อมพระราชทานเมล็ดพันธุ์ผักแก่ พลโท อนุสรณ์ ปัญญะบูรณ์ เจ้ากรมการทหารช่าง

■ การใช้ยุทโธปกรณ์ทหารช่างเพื่อช่วยเหลือประชาชน

■ การปศุสัตว์ในโครงการฯ

■ เสด็จพระราชดำเนินไปยังโครงการฟาร์มทะเลตัวอย่างแบบผสมผสานตามพระราชดำริ

วันอังคารที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ เสด็จฯ ไปยังโครงการฟาร์มทะเลตัวอย่างแบบผสมผสานตามพระราชดำริ ในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ตำบลบางแก้ว อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี ทอดพระเนตรวีดิทัศน์ และแบบจำลองของโครงการฟาร์มทะเลตัวอย่างแบบผสมผสานตามพระราชดำริ ก่อนเสด็จฯ ไปทอดพระเนตรนิทรรศการแบบจำลองแพเลี้ยงหอยแมลงภู่ การสาธิตการทำแพเลี้ยงหอยแมลงภู่แบบแพเชือก นิทรรศการเขื่อนกันคลื่นไม้ไผ่พรรณไม้ป่าชายเลน และวาฬบรูด้า ต่อมาเสด็จฯ ไปยังโรงเพาะฟักสัตว์ทะเล ทอดพระเนตรการเลี้ยงปลาช่อนทะเล ปลาทู ปลาการ์ตูน ปลาจาระเม็ดทอง และหอยเป๋าฮื้อ

■ บ่อพักน้ำทะเล

■ ลานตากน้ำทะเล

■ การทำน้ำดีเกลือ

■ บ่อแสดงระบบนิเวศ

และพระดำเนินไปยังโรงตัดแต่งสาหร่ายพวงองุ่น ทอดพระเนตรการสาธิตการเพาะเลี้ยงสาหร่ายพวงองุ่น การตัดแต่งสาหร่ายพวงองุ่น กระบวนการจัดการหลังจากเก็บเกี่ยวสาหร่ายพวงองุ่น ผลิตภัณฑ์แปรรูปสาหร่ายทะเลต้นแบบ การเลี้ยงปูม้าร่วมกับสาหร่าย และผลิตภัณฑ์จากเกลือทะเล

ต่อจากนั้น เสด็จฯ ไปยังร้านจำหน่ายผลิตภัณฑ์ ทอดพระเนตรการถอดก้างปลานวลจันทร์ทะเลและการแปรรูปปลานวลจันทร์ทะเลแดดเดียว ผลิตภัณฑ์ซาลาเปาผักเบี้ย ไส้อั่วปลานวลจันทร์ทะเล ผลิตภัณฑ์ปลาช่อนทะเล และผลิตภัณฑ์ของฟาร์มทะเลตัวอย่าง ก่อนเสด็จฯ ไปทอดพระเนตรการเพาะเลี้ยงอาร์ทีเมีย และแบบจำลองระบบนิเวศภายในฟาร์มทะเลตัวอย่างฯ ระบบบำบัดน้ำเสียด้วยการใช้โปรตีนสกิมเมอร์ (Protein Skimmer) และสัตว์ทะเลตามระบบนิเวศภายในฟาร์มทะเลตัวอย่างฯ

■ เสด็จพระราชดำเนินไปยังโครงการทหารพันธุ์ดี โรงเรียนทหารการสัตว์ กรมการสัตว์ทหารบก จังหวัดนครนายก

สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี

เสด็จพระราชดำเนินไปทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจในพื้นที่จังหวัดนครนายก

วันพฤหัสบดีที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ เสด็จฯ ไปยังโครงการทหารพันธุ์ดี และโครงการเกษตรรวมใจโรงเรียนทหารการสัตว์ กรมการสัตว์ทหารบก จังหวัดนครนายก ทรงรับฟังรายงานเกี่ยวกับโครงการทหารพันธุ์ดี ในการจัดทำโครงการเมล็ดพันธุ์ผัก สำหรับเตรียมพร้อมมอบให้แก่ประชาชนและเก็บรักษาไว้ยามขาดแคลน โครงการทหารพันธุ์ดี โรงเรียนทหารการสัตว์ กรมการสัตว์ทหารบก ประกอบด้วย ๔ กิจกรรม ดังนี้ กิจกรรมบ้านนี้มีรัก ปลูกผักกินเอง แปลงฝึกผลิตเมล็ดพันธุ์ของทหารพันธุ์ดี การเลี้ยงเป็ดพันธุ์บางปะกง ร่วมกับการทำเกษตรทฤษฎีใหม่ และประมงเพาะขยายพันธุ์ปลาน้ำจืด

ต่อมา เสด็จฯ ไปทอดพระเนตรการดำเนินงานกิจกรรมบ้านนี้มีรัก ปลูกผักกินเอง ดำเนินการในพื้นที่ ๖ ไร่ เป็นกิจกรรมที่มุ่งเน้นให้เป็นแหล่งเรียนรู้และฝึกปฏิบัติสำหรับนักเรียนนายสิบเหล่าทหารการสัตว์และทหารกองประจำการ ในเรื่องการทำเกษตรปลอดภัย ผลิตผักปลอดสารพิษเพื่อนำความรู้ไปขยายผลเป็นอาชีพหลังปลดประจำการ โดยมีกิจกรรมการปลูกผักสวนครัว ผักกินผล ผักกินใบ การเลี้ยงไก่ไข่อารมณ์ดี ตามแนวคิดสวัสดิภาพสัตว์ การเลี้ยงปลากินพืช ผลผลิตที่ได้นำมาประกอบอาหารให้กับทหารกองประจำการ และจำหน่ายในราคาถูกให้กับประชาชน

■ โครงการบ้านนี้มีรัก ปลูกผักกินเอง

■ การเลี้ยงเป็ดพันธุ์บางปะกง

ในช่วงวิกฤตการแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ หรือ โควิด-๑๙ ที่ผ่านมา และทรงรับฟังรายงานการดำเนินงานสนองพระราชดำริ ณ สถาบันเทคโนโลยีกำปงสปือ ประเทศกัมพูชา ของโรงเรียนทหารการสัตว์ กรมการสัตว์ทหารบก

จากนั้น เสด็จฯ ไปยังโครงการเลี้ยงไก่ไข่อารมณ์ดี ซึ่งเป็นโครงการที่ดำเนินการเลี้ยงตามหลักการจัดสวัสดิภาพสัตว์ขององค์การโรคระบาดสัตว์ระหว่างประเทศ (Organization for Animal Health) และปฏิบัติตามพระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรม และการจัดสวัสดิภาพสัตว์ ปี ๒๕๕๗ มี ๕ ประการ ดังนี้ จัดการด้านอาหารให้เหมาะสมกับชนิดของสัตว์ จัดสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมกับที่อยู่อาศัย จัดให้มีสุขอนามัยที่ดี จัดการดูแลด้านสภาพจิตใจ และจัดให้แสดงพฤติกรรมตามธรรมชาติ

■ แปลงเกษตรทฤษฎีใหม่

■ เลี้ยงไก่อารมณ์ดี

ต่อมา เสด็จฯ ไปทอดพระเนตรแปลงฝึกผลิตเมล็ดพันธุ์ของทหารพันธุ์ดี ดำเนินการในพื้นที่ ๒ ไร่ เป็นแปลงทดลองการปลูกพืชจากสภาพดินที่เป็นดินดาน มีเนื้อแน่นแข็ง ขาดแร่ธาตุ มีความเป็นกรดสูง ไม่สามารถปลูกพืชได้ โดยปรับปรุงดินด้วยการปลูกปอเทืองร่วมกับการใช้ปุ๋ยหมักธรรมชาติ จนสามารถใช้เพาะปลูกพืชได้และเป็นตัวอย่างให้กับประชาชนในพื้นที่อีกด้วย จากนั้น ประทับรถไฟฟ้าพระที่นั่งทอดพระเนตรกิจกรรมต่าง ๆ ในโครงการ ดังนี้ การเลี้ยงเป็ดไข่พันธุ์บางปะกง โครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ กิจกรรมการเพาะพันธุ์ปลาน้ำจืด และพระราชทานพันธุ์ปลานิลสายพันธุ์จิตรลดา จำนวน ๕,๐๐๐ ตัว หลังจากนั้น ทอดพระเนตรความก้าวหน้าโครงการเกษตรรวมใจอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ในการนี้ มีพระราชดำริ เกี่ยวกับพื้นที่ว่างเปล่าของทหารสรุปความว่า ***ควรจัดทำให้เกิดประโยชน์ต่อทหารและประชาชนในด้านการฝึกอบรมวิชาชีพ เกษตรเบ็ดเสร็จ เพื่อนำความรู้ไปพัฒนาถิ่นฐานของตน อันจะนำไปสู่ความมั่นคงของชาติสืบไป***

■ ไข่เค็มทหารพันธุ์ดี

■ แปลงปรับปรุงดินดานการปลูกปอเทือง

ต่อมา เสด็จฯ ไปยังอาคารเกษตรรวมใจ พระราชทานเมล็ดพันธุ์ผัก แก่เจ้ากรมการสัตว์ทหารบก เพื่อใช้ในการดำเนินโครงการฯ และพระราชทานพระราโชวาทแก่ทหารพันธุ์ดี โรงเรียนทหารการสัตว์ กรมการสัตว์ทหารบกสรุปความว่า ***กิจกรรมที่ทหารพันธุ์ดีต้องดำเนินการนอกจากเรื่องสัตว์ คือ เกษตรรวมใจที่ผลิตทั้งพืชและสัตว์ เป็นตัวอย่างที่ดีในการผลิตอาหารที่มีคุณค่า ปราศจากสารพิษ สามารถใช้พืชเป็นอาหารเลี้ยงสัตว์ได้ด้วย กิจกรรมต่าง ๆ จะมีความสอดคล้องกันกับสภาพทางธรรมชาติในพื้นที่*** รวมทั้ง พระราชทานขวัญกำลังใจให้กับทหารพันธุ์ดี และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

■ เสด็จพระราชดำเนินไปยังโรงเรียนบ้านผาเยอ

สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี

เสด็จพระราชดำเนินไปทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจในเขตพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่และจังหวัดแม่ฮ่องสอน ระหว่างวันที่ ๑ - ๒ ธันวาคม ๒๕๖๓

วันอังคารที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๖๓ เสด็จฯ ไปยังโรงเรียนบ้านผาเยอ ตำบลกองก๋อย อำเภอสบเมย จังหวัดแม่ฮ่องสอน พระราชทานสิ่งของแก่ครูใหญ่และนักเรียน ทอดพระเนตรกิจกรรมการเรียนการสอน โรงอาหารและห้องครัว พร้อมทั้งทรงเยี่ยมหน่วยแพทย์พระราชทานและราษฎรในพื้นที่ ในการนี้ มีพระราชดำริสรุปความว่า *ให้สำนักงาน กปร. กรมชลประทาน และกรมป่าไม้ร่วมกันจัดหาแหล่งน้ำให้แก่โรงเรียนบ้านผายอ และโรงเรียนบ้านผาเยอ (สาขาผาเยอน้อย) รวมทั้งราษฎรบริเวณใกล้เคียง*

จากนั้น เสด็จฯ ไปยังโรงเรียนบ้านแม่แคะ ตำบลสามแสบ อำเภอสบเมย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ทรงรับฟังรายงานสรุปผลการดำเนินงานของโรงเรียนและความก้าวหน้าตามโครงการพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารตามพระราชดำริ และทอดพระเนตรกิจกรรมของโรงเรียน อาทิ กิจกรรมควบคุมโรคขาดสารไอโอดีน การประกอบอาหารกลางวัน การเรียนการสอนแบบคละชั้น โครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน เป็นต้น และทรงเยี่ยมหน่วยแพทย์พระราชทาน พร้อมทั้งติดตามผลความก้าวหน้ากลุ่มวิสาหกิจชุมชนภายใต้โครงการสร้างป่า สร้างรายได้ตามพระราชดำริในพื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอน ในการนี้ มีพระราชดำริสรุปความว่า *ให้สำนักงาน กปร. กรมชลประทาน กรมป่าไม้ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ร่วมกันพิจารณาจัดหาน้ำให้แก่โรงเรียนบ้านแม่แคะ ตำบลสามแสบ อำเภอสบเมย จังหวัดแม่ฮ่อนสอน*

■ กิจกรรมการเรียนการสอนโรงเรียนบ้านผาเยอ

■ เสด็จพระราชดำเนินไปยังโรงเก็บผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรและโรงปฏิบัติการวิจัยพืชบ้านห้วยลึก อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่
ภาพบริษัท ดอยคำผลิตภัณฑ์อาหาร จำกัด

วันพุธที่ ๒ ธันวาคม ๒๕๖๓ เสด็จฯ ไปยังโรงเก็บผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรและโรงปฏิบัติการวิจัยพืชบ้านห้วยลึก อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ ทรงรับฟังรายงานสรุปผลการดำเนินงาน ทรงกดปุ่มแพรคลุมป้ายอาคารโรงคัดบรรจุ และทอดพระเนตรโรงเรือนควบคุมสภาพแวดล้อมแปลงสาธิต แปลงปลูกสตรอว์เบอร์รีกลางแจ้ง และแปลงทดลองปลูกสตรอว์เบอร์รีในโรงเรือน จากนั้น ทรงปลูกต้นราชพฤกษ์ดอกสีขาว จำนวน ๑ ต้น และทอดพระเนตรโรงเก็บผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร

ต่อมา เสด็จฯ ไปยังโรงเรียนบ้านขุนแม่หยอด ตำบลแม่ศึก อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ ทรงรับฟังรายงานสรุปผลการดำเนินงานของโรงเรียนและความก้าวหน้าตามโครงการพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารตามพระราชดำริ และทอดพระเนตรกิจกรรมของโรงเรียน อาทิ การจัดการหอพักนักเรียนบ้านไกล การสร้างระบบน้ำพระราชทาน เป็นต้น ทรงเยี่ยมหน่วยแพทย์และหน่วยทันตกรรมพระราชทาน ในการนี้ มีพระราชดำริสรุปความว่า *การพิจารณาปรับปรุง ระบบน้ำบาดาลพร้อมระบบส่งน้ำ เพื่อการบริโภคให้แก่โรงเรียนบ้านขุนแม่หยอด และบำรุงดูแลรักษาระบบกรองน้ำให้ได้น้ำที่มีคุณภาพสามารถบริโภคได้ พร้อมทั้งให้ความรู้แก่โรงเรียน นักเรียนในเรื่องการบำรุงดูแลรักษาระบบกรองน้ำและคุณภาพน้ำด้วยและร่วมกันจัดหาน้ำ โดยการก่อสร้างฝายทดน้ำพร้อมระบบส่งน้ำและบ่อเก็บน้ำ ตามความเหมาะสม ให้มีน้ำสำหรับดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ภายในโรงเรียนได้อย่างเพียงพอ รวมถึงจัดหาน้ำให้ราษฎรบริเวณใกล้เคียง ให้มีน้ำสำหรับอุปโภคบริโภค และกิจกรรมต่าง ๆ เพียงพอตลอดทั้งปี การพิจารณาแก้ไขปัญหาการปลูกสตรอว์เบอร์รีให้แก่โรงเรียน รัปปาปอร์ต (ตำรวจตระเวนชายแดนบำรุงที่ ๙๒) ตำบลบ่อแก้ว อำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ รวมทั้งการให้ความรู้ในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม* อีกทั้ง มีพระราชกระแสรับสั่งเกี่ยวกับการอนุรักษ์เก็บรักษาเมล็ดพันธุ์พืชท้องถิ่นความว่า *"เป็นงานที่พยายามจะรักษางานด้านนี้ไว้ มิฉะนั้นจะสูญหายหมด ซึ่งบริเวณชุมชนปกาเกอะญอรอบโรงเรียนทำได้ดี โดยมีสำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจจากฐานชีวภาพ (องค์การมหาชน) Biodiversity-based Economy Development Office (Public Organization) เรียกโดยย่อว่า BEDO เข้ามาช่วย"* และมีพระราชกระแสรับสั่งเกี่ยวกับความสำคัญในการทำบัญชี ความว่า *"การทำบัญชีนี่สำคัญ ทำให้ตัวเองรู้รายได้ กำไร ขาดทุน"*

■ เสด็จพระราชดำเนินไปยังโครงการทหารพันธุ์ดี ค่ายวชิรปราการ ตำบลน้ำรึม อำเภอเมืองตาก จังหวัดตาก

สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี

เสด็จพระราชดำเนินไปทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจในเขตพื้นที่จังหวัดตาก ระหว่างวันที่ ๒๑ - ๒๓ ธันวาคม ๒๕๖๓

วันจันทร์ที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๖๓ เสด็จฯ ไปยังโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านเลตองคุ ตำบลแม่จัน อำเภออุ้มผาง จังหวัดตาก พระราชทานสิ่งของแก่ครูใหญ่และนักเรียน พระราชทานไม้ผลและผ้าห่มกันหนาวให้แก่ราษฎร ทรงรับฟังผลการดำเนินงานของโรงเรียน ความก้าวหน้าโครงการตามพระราชดำริ ทอดพระเนตรกิจกรรมภายในโรงเรียน อาทิ กิจกรรมส่งเสริมอาชีพนักเรียน กิจกรรมการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน เป็นต้น

■ นักเรียนโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านเลตองคุ

■ แปลงเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน

ทรงรับฟังรายงานผลการดำเนินงานโครงการส่งเสริมการปลูกไม้ผลเมืองหนาว ทอดพระเนตรการดำเนินงานสุขศาลาพระราชทาน ทรงเยี่ยมหน่วยแพทย์พระราชทาน และราษฎรในพื้นที่ ในการนี้ มีพระราชดำริสรุปความว่า *ให้พิจารณาสนับสนุนแหล่งพลังงานไฟฟ้า อาทิ ไฟฟ้าพลังน้ำ ไฟฟ้าโซล่าเซลล์ให้ครอบคลุมพื้นที่โรงเรียนและพื้นที่ราษฎร การพิจารณาปรับปรุงถนนเดิม การพิจารณาเรื่องการปล่อยปลาในธรรมชาติและการปล่อยสัตว์ใหญ่คืนสู่ผืนป่า อย่างเหมาะสม การส่งเสริมการปลูกถั่วมะแฮะ การพิจารณาสำรวจพันธุ์ปลาดั้งเดิมและให้เพาะขยายพันธุ์เพื่อปล่อยลงสู่แหล่งน้ำธรรมชาติ ให้แก่บ้านเลตองคุ ตำบลแม่จัน อำเภออุ้มผาง จังหวัดตาก รวมทั้งพิจารณาหลักสูตรการศึกษาของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านเลตองคุ โดยเฉพาะด้านทักษะการเขียน ให้นักเรียนสามารถอ่านออกเขียนได้และสามารถใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวัน*

หลังจากนั้น เสด็จฯ ไปยังโครงการทหารพันธุ์ดี ค่ายวชิรปราการ ตำบลน้ำรึม อำเภอเมืองตาก จังหวัดตาก ทรงรับฟังบรรยายสรุปผลการดำเนินงานโครงการฯ ทอดพระเนตรกระบือ หมูพันธุ์เหมยซาน เป็ดพันธุ์กากีแคมป์เบลล์ ปลาแพะ และไก่พื้นเมือง ทรงปลูกต้นขนุนพันธุ์เพชรราชาที่มูลนิธิชัยพัฒนาจัดถวาย

■ การเลี้ยงกระบือ

■ การเลี้ยงหมูพันธุ์เหมยซาน

■ การเลี้ยงเป็ดพันธุ์กากีแคมป์เบลล์

■ แปลงปลูกผักในโครงการฯ

จากนั้นประทับรถรางพระที่นั่งเสด็จฯ ไปทอดพระเนตรแปลงพันธุ์หญ้าแฝก โครงการเลี้ยงไส้เดือน ปุ๋ยหมักกลับกอง น้ำส้มควันไม้ โครงการปลูกผัก ๑๕ ชนิด และงานผลิตพันธุ์ปลานิลสายพันธุ์จิตรลดา พร้อมกับทรงปล่อยลูกปลานิลสายพันธุ์จิตรลดา จำนวน ๕,๐๐๐ ตัว ในการนี้ มีพระราชดำริสรุปความว่า *ให้สำนักงาน กปร. สนับสนุนการจัดตั้งศูนย์ผลิตพันธุ์ปลาน้ำจืดภายในโครงการทหารพันธุ์ดี มณฑลทหารบกที่ ๓๑๐ ค่ายวชิรปราการ เพื่อเพาะพันธุ์และผลิตพันธุ์ปลาน้ำจืดต่อไป*

■ เสด็จพระราชดำเนินไปยังโครงการส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อการอนุรักษ์และฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมฯ จังหวัดตาก

วันอังคารที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๖๓ เสด็จฯ ไปยังโครงการส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อการอนุรักษ์และฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดตาก ทอดพระเนตรความก้าวหน้าการดำเนินงานในโครงการฯ อาทิ การจัดทำแผนแม่บท ระยะ ๕ ปี การรวบรวมพันธุ์ไม้ผืนป่าตะวันตก พันธุ์ไม้หายาก และกล้วยไม้ไทยที่อนุบาลไว้ในเรือนเพาะชำ การจัดทำแผนการดำเนินการก่อสร้างสวนพฤกษศาสตร์ และการศึกษาความหลากหลายทางชีวภาพในพื้นที่ ตลอดจนความหลากหลายของซากดึกดำบรรพ์กับสภาพแวดล้อมบรรพกาลในแอ่งแม่สอด ในการนี้ มีพระราชดำริสรุปความว่า *ให้รวบรวมพรรณไม้ผืนป่าตะวันตกและพันธุ์ไม้หายากไว้ให้มากที่สุด และเห็นชอบให้มีการดำเนินการก่อสร้างสวนพฤกษศาสตร์ตามมติของคณะกรรมการบริหารและคณะอนุกรรมการจัดสร้างสวนพฤกษศาสตร์ในโครงการส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อการอนุรักษ์และฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดตาก เห็นชอบให้มีการดำเนินการจัดทำแผนแม่บทโครงการส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อการอนุรักษ์และฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมฯ อย่างต่อเนื่อง และให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องจากทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการจัดทำแผนดังกล่าวด้วย และการพิจารณาปรับปรุงเส้นทางคมนาคมบริเวณทางเข้าสู่โรงเรียนของบ้านเลตองคุ บ้านหม่องกั๊วะ บ้านแม่จันทะ ตำบลแม่จัน อำเภออุ้มผาง และบ้านทีวะเบยทะ ตำบลแม่ตื่น อำเภอแม่ระมาด*

■ โรงเพาะชำพันธุ์ไม้

เวลาต่อมา เสด็จฯ ไปทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจติดตามผลการดำเนินงานโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนในพื้นที่ตำบลแม่จันทะ ตำบลแม่จัน อำเภออุ้มผาง จังหวัดตาก จำนวน ๒ แห่ง ได้แก่ โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนเฉลิมพระเกียรติ ๗ รอบพระชนมพรรษา (บ้านหม่องกั๊วะ) และโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านแม่จันทะ พระราชทานสิ่งของแก่ครูใหญ่ ผู้แทนนักเรียน และพระราชทานพันธุ์ไม้ผล และผ้าห่มแก่ผู้แทนราษฎร ทรงรับฟังรายงานการดำเนินงานของโรงเรียน และความก้าวหน้าของโครงการตามพระราชดำริ สถานการณ์และแนวทางการแก้ไขปัญหาเรื่องน้ำบริโภคในโรงเรียน ทรงรับฟังรายงานผลการดำเนินงานโครงการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ครูป่าไม้) ทรงเยี่ยมหน่วยแพทย์พระราชทาน ทอดพระเนตรกิจกรรมภายในโรงเรียน อาทิ กิจกรรมการแปรรูปอาหารและการส่งเสริมอาชีพนักเรียน ห้องพยาบาล ห้องสมุด สหกรณ์นักเรียน การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษและคอมพิวเตอร์ เกษตรเพื่ออาหารกลางวัน การประกอบเลี้ยงอาหารกลางวันและอาหารเสริมนม ในการนี้ มีพระราชดำริสรุปความว่า

■ น้ำบริโภคในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนแม่จันทะ

๑. ให้พิจารณาปรับปรุงถนนเดิมบริเวณเส้นทางเข้าสู่โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนเฉลิมพระเกียรติ ๗ รอบพระชนมพรรษา (บ้านหม่องกั๊วะ) ตำบลแม่จัน อำเภออุ้มผาง จังหวัดตาก

๒. ให้พิจารณาปรับปรุงท่อส่งน้ำ และก่อสร้างถังเก็บน้ำตามความเหมาะสมเพื่อสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านแม่จันทะ และเพื่อการอุปโภคบริโภคของราษฎรบ้านแม่จันทะให้เพียงพอตลอดทั้งปี การพิจารณาจัดหาน้ำเพื่อการบริโภคให้แก่โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน บ้านเลตองคุ อำเภออุ้มผาง จังหวัดตาก และสนับสนุนราษฎรบ้านเลตองคุเพิ่มเติมจากที่ได้ดำเนินการไว้แล้ว การพิจารณาปรับปรุงเส้นทางสัญจรเข้าสู่บ้านเลตองคุ บ้านหม่องกั๊วะ และบ้านแม่จันทะ

■ โครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวันโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนแม่จันทะ

■ กิจกรรมส่งเสริมอาชีพนักเรียนโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนแม่จันทะ

■ เสด็จพระราชดำเนินไปยังศูนย์การเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านทีวะเบยทะ

วันพุธที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๖๓ เสด็จฯ ไปยังศูนย์การเรียนตำรวจตระเวนชายแดนในพื้นที่ตำบลแม่ตื่น อำเภอแม่ระมาด จังหวัดตาก จำนวน ๒ แห่ง ได้แก่ ศูนย์การเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านทีวะเบยทะ และศูนย์การเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านวะกะเลโค๊ะ พระราชทานสิ่งของแก่ครูใหญ่ นักเรียน และพระราชทานพันธุ์ไม้ผลและผ้าห่มแก่ราษฎร ทรงรับฟังรายงานการดำเนินงานของโรงเรียน และความก้าวหน้าของโครงการตามพระราชดำริ สถานการณ์และแนวทางการแก้ไขปัญหาเรื่องน้ำบริโภคในสถานศึกษา ทอดพระเนตรกิจกรรมภายในศูนย์การเรียนตำรวจตระเวนชายแดน อาทิ ห้องพยาบาล ห้องสมุด การจัดการเรียนการสอนคอมพิวเตอร์ การส่งเสริมอาชีพนักเรียน การประกอบเลี้ยงอาหารกลางวันและอาหารเสริมนม สหกรณ์นักเรียน การเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน เป็นต้น ทรงเยี่ยมหน่วยแพทย์พระราชทาน และราษฎรที่มาเฝ้าฯ รับเสด็จ ในการนี้มีพระราชดำริสรุปความว่า *ให้มูลนิธิชัยพัฒนาสนับสนุนให้สตรีมีครรภ์ในชุมชนและนักเรียนโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนมีการบริโภคไข่และไก่ พร้อมทั้งพระราชทานชื่อพันธุ์ไก่เนื้อของมูลนิธิชัยพัฒนา จำนวน ๒ สายพันธุ์ ได้แก่ ไก่เหลืองชัยพัฒนาด่านซ้าย (อูติง) และไก่ดำชัยพัฒนาด่านซ้าย (อูติง) เน้นย้ำเรื่องสุขาภิบาลคอกเลี้ยงสัตว์*

■ ห้องประกอบอาหารศูนย์การเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านทีวะเบยทะ

■ ศาลาไอโอดีนศูนย์การเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านทีวะเบยทะ

■ กิจกรรมส่งเสริมอาชีพนักเรียนศูนย์การเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านทีวะเบยทะ

■ ทอดพระเนตรกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาทักษะอาชีพนักเรียนโรงเรียนวัดเกาะกระชาย

สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี

เสด็จพระราชดำเนินไปทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจในเขตพื้นที่จังหวัดนครนายก ในวันพฤหัสบดีที่ ๒๔ และวันเสาร์ที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๖๓

วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๖๓ เสด็จฯ ไปทอดพระเนตรการดำเนินงานในโครงการตามพระราชดำริของโรงเรียนวัดเกาะกระชาย ตำบลเขาพระ อำเภอเมืองนครนายก จังหวัดนครนายก พระราชทานสิ่งของแก่ผู้อำนวยการโรงเรียนและนักเรียน พร้อมพระราชทานพันธุ์ไม้ผลแก่ราษฎร และพระราชทานเข็มที่ระลึกแก่ผู้มีอุปการคุณ จำนวน ๑ ราย จากนั้นทรงรับฟังรายงานผลการดำเนินงานของโรงเรียน ความก้าวหน้าของโครงการตามพระราชดำริ และทอดพระเนตรกิจกรรมต่าง ๆ ภายในโรงเรียน อาทิ การส่งเสริมและพัฒนาทักษะอาชีพ การส่งเสริมการอนุรักษ์สืบทอดวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น

■ กิจกรรมอนุรักษ์และสืบทอดวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น

■ กิจกรรมอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

การส่งเสริมสุขภาพอนามัย การประกอบอาหารกลางวันและแปรรูปอาหาร การเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน การเลี้ยงปลาในบ่อซีเมนต์ เป็นต้น

จากนั้น เสด็จฯ ไปยังห้องสมุด ทรงลงพระนามาภิไธยในสมุดที่ระลึกและทอดพระเนตรกิจกรรมห้องสมุด กิจกรรมคุณภาพการศึกษาและเพิ่มโอกาสทางการศึกษา (ศิลปะ โครงงานภาษาไทย เล่านิทาน)

ต่อมา ทรงรับฟังรายงานความก้าวหน้าการก่อสร้างอาคารเรียนพระราชทาน (อาคารเรียน ๑๐๕/๒๙ ปรับปรุง ๒ ชั้น ๖ ห้องเรียน) จากนั้น เสด็จฯ ไปยังอาคารสหกรณ์ ทอดพระเนตรกิจกรรมสหกรณ์นักเรียน และผู้อำนวยการโรงเรียนวัดสันตยาราม กราบบังคมทูลนำคณะครูและนักเรียนโรงเรียนในโครงการตามพระราชดำริ จำนวน ๑๙ แห่ง เข้าเฝ้าฯ ทูลเกล้าฯ ถวายผลิตภัณฑ์ของโรงเรียนตามพระราชดำริ

จากนั้น เสด็จฯ ไปเยี่ยมราษฎรที่มาเฝ้าฯ รับเสด็จ และทรงปลูกต้นอินทนิลบก (ก้อจ้อ) จำนวน ๑ ต้น บริเวณด้านหน้าอาคาร ๑ ต่อมาเสด็จฯ ไปยังห้องวิชาการ ทอดพระเนตรผลการดำเนินงานของนักเรียน

■ กิจกรรมอาหารกลางวันและแปรรูปอาหาร

■ กิจกรรมสหกรณ์โรงเรียนวัดเกาะกระชาย

■ การเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน

■ กิจกรรมส่งเสริมสุขภาพอนามัย

■ กิจกรรมการเลี้ยงปลาในบ่อซีเมนต์

■ กิจกรรมส่งเสริมเกษตรอาหารกลางวัน

■ เสด็จพระราชดำเนินไปยังโรงเรียนปิยชาติพัฒนาในพระราชูปถัมภ์ฯ

วันเสาร์ที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๖๓ เสด็จฯ ไปยังโรงเรียนปิยชาติพัฒนา ในพระราชูปถัมภ์ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี ตำบลพรหมณี อำเภอเมืองนครนายก จังหวัดนครนายก ทรงติดตามการดำเนินงานโรงเรียนปิยชาติพัฒนาในพระราชูปถัมภ์ฯ มาอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ปี ๒๕๓๒ - ๒๕๖๒ รวมทั้งสิ้น ๓๒ ครั้ง และครั้งนี้เป็นครั้งที่ ๓๓

จากนั้น ได้พระราชทานสิ่งของแก่ผู้อำนวยการโรงเรียนและนักเรียน พร้อมพระราชทานพันธุ์ไม้ผลและเมล็ดพันธุ์ผักแก่ราษฎร และพระราชทานเข็มเชิดชูเกียรติชั้นที่ ๑ แก่ผู้สนับสนุนโครงการจำนวน ๑๐ ราย ต่อมา นายอัมพร พินะสา เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กราบบังคมทูลเบิกผู้อำนวยการโรงเรียนปิยชาติพัฒนาฯ ทูลเกล้าฯ ถวายเอกสารการดำเนินงานของโรงเรียน และเบิกนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ เฝ้าฯ

■ โครงงานลิฟต์โดยสาร (ลิฟต์จำลอง)

■ นักเรียนในพระราชานุเคราะห์ทูลเกล้าฯ ถวายของที่ระลึก

โอกาสนี้ พระราชทานพระราโชวาท แก่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ในโอกาสที่จบการศึกษา สรุปความว่า *ปีนี้เป็นปีที่ต้องรับมือกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ การป้องกันตัวเองเป็นสิ่งที่ดีที่สุดในช่วงนี้ บางโรงเรียนอาจต้องปิดทำการสอน แต่ยังสามารถศึกษาหาความรู้ได้จากสื่อต่าง ๆ ผ่านทางอินเทอร์เน็ต อาจฝึกทำสิ่งต่าง ๆ ได้ด้วยตัวเอง ไม่ว่าจะเป็น การทำอาหาร เลี้ยงสัตว์ ปลูกต้นไม้ เป็นต้น และฝากให้ ครู อาจารย์ ส่งต่อความรู้ต่าง ๆ ที่นักเรียนสามารถนำไปต่อยอดประกอบเป็นอาชีพได้ และเน้นย้ำถึงการเป็นคนดี เพราะความดีเป็นสิ่งสำคัญ*

จากนั้น นักเรียนในพระราชานุเคราะห์ นักเรียนบ้านพัก นักเรียนในพระราชานุเคราะห์ที่ได้รับทุนการศึกษาต่อ ณ ประเทศอินเดีย ทูลเกล้าฯ ถวายของที่ระลึก ถวายเอกสารและกราบบังคมทูลรายงานความก้าวหน้าด้านการศึกษา และทอดพระเนตรกิจกรรมต่าง ๆ ภายในโรงเรียน ทรงเยี่ยมหน่วยทันตกรรมพระราชทาน (โดยคณะทันตแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย)

เวลาต่อมา เสด็จฯ ไปยังโรงเรียนนครนายกวิทยาคม ตำบลนครนายก อำเภอเมืองนครนายก พระราชทานสิ่งของแก่ผู้อำนวยการโรงเรียนและนักเรียนพร้อมพระราชทานพันธุ์ไม้ผลและเมล็ดพันธุ์ผักแก่ราษฎร ต่อมา พระราชทานเข็มที่ระลึก พระนามาภิไธยย่อ “สธ” แก่ผู้มีอุปการคุณ จำนวน ๑ ราย และทรงรับฟังรายงานกิจกรรมส่งเสริมด้านการศึกษา ทอดพระเนตรวีดิทัศน์กิจกรรมการดำเนินงาน ๘ กลุ่มสาระ หุ่นยนต์เพื่อการศึกษา การแสดงดนตรีไทย การแสดงโขน เป็นต้น และเสด็จฯ ไปยังห้องทรงงาน อาคารศรีนคร ทรงลงพระนามาภิไธยในสมุดที่ระลึก

จากนั้น เสด็จฯ ไปยังบริเวณริมแม่น้ำนครนายก ทอดพระเนตรสวนเกษตร โอกาสนี้ทรงปล่อยปลา ๙ ชนิด จำนวน ๙๙ ตัว และทรงปลูกต้นสักทอง จำนวน ๑ ต้น จากนั้น เสด็จฯ ไปยังโดมอเนกประสงค์ ทอดพระเนตรนิทรรศการโรงเรียนมัธยมเครือข่าย โอกาสนี้ ทรงมีพระราชกระแสรับสั่งว่า *“ฝากเรื่องทักษะทางช่าง ถ้านักเรียนคนไหนมีทักษะทางช่างจะดีมาก ๆ”*

■ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ

■ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

■ กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์

■ แปลงเกษตรภายในโรงเรียนนครนายกวิทยาคม

■ บริเวณริมแม่น้ำนครนายก

ฝายคลองท่ากระจาย

สายน้ำแห่งพระมหากรุณา สู่การพัฒนาภูมิสังคมอย่างยั่งยืน

เรียบเรียงโดย นายสหศักดิ์ ฤทธิ์รักษา กองประสานงานโครงการพื้นที่ ๔

นายวีรวุฒิ อินนาปา
ราษฎรผู้ถวายฎีกา

"กระผมและกลุ่มชาวบ้านได้รับความเดือดร้อนจากปัญหาขาดแคลนน้ำ เนื่องจากเมื่อถึงช่วงฤดูแล้ง น้ำในลำคลองท่ากระจายและคลองสาขาต่างก็แห้งขอด ปัจจุบันแหล่งน้ำผิวดิน และบ่อน้ำบาดาลหลายแห่งเริ่มแห้ง ราษฎรไม่มีน้ำอุปโภคบริโภคและใช้รดพืชผลทางการเกษตรครับ"

จากความรู้สึกของราษฎรตำบลคลองพา อำเภอท่าชนะ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้สะท้อนให้เห็นว่า ราษฎรในพื้นที่ประสบปัญหาการขาดแคลนน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคและทำการเกษตร ปัญหาหลักเกิดจากสภาพพื้นที่บางส่วนเป็นที่สูงชันและมีภูเขาสูง ในช่วงฤดูฝนน้ำป่าจะไหลลงมาท่วมบ้านเรือนราษฎรในพื้นที่เกิดน้ำท่วมขังและเกิดการพังทลายของหน้าดิน ส่วนในช่วงฤดูแล้งน้ำในลำคลองท่ากระจายจะแห้งขอด ไม่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้

การมีส่วนร่วมของคนในชุมชน

จากปัญหาดังกล่าว ราษฎรในพื้นที่ได้ร่วมกันจัดประชุมประชาคมหมู่บ้านถึง ๓ ครั้ง เพื่อช่วยกันระดมความคิดเห็นและข้อเสนอแนะหาทางออกในการแก้ปัญหาการขาดแคลนน้ำในชุมชนร่วมกัน ซึ่งผลจากการประชุมประชาคมหมู่บ้าน ได้มีมติร่วมกันถวายฎีกาแด่พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร เพื่อขอพระราชทานความช่วยเหลือในการก่อสร้างฝายคลองท่ากระจาย เป็นแหล่งกักเก็บน้ำไว้ใช้ประโยชน์ในพื้นที่และทำการเกษตร

ภาพก่อนก่อสร้างฝายฯ

จุดเริ่มต้นโครงการ

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ รับโครงการฝายคลองท่ากระจายไว้เป็นโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เมื่อวันที่ ๑๐ ธันวาคม ๒๕๖๐ ตามที่ นายวีรวุฒิ อินนาปา ราษฎรบ้านชายท่า หมู่ที่ ๑ ตำบลคลองพา อำเภอท่าชนะ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้มีหนังสือขอนำความกราบบังคมทูลพระกรุณาขอพระราชทานโครงการฝายเก็บกักน้ำคลองท่ากระจาย เพื่อช่วยเหลือราษฎร ตำบลคลองพา และตำบลสมอทอง อำเภอท่าชนะ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ซึ่งประสบความเดือดร้อนขาดแคลนน้ำสำหรับอุปโภคบริโภค และทำการเกษตรในฤดูแล้ง

การพัฒนาตามหลักภูมิสังคม

กรมชลประทานใช้งบประมาณ กปร. ดำเนินการก่อสร้างฝายคลองท่ากระจาย รวมทั้งก่อสร้างอาคารป้องกันตลิ่งฝั่งซ้าย-ขวา ซึ่งกรมชลประทานได้พิจารณาออกแบบ ถึงความเหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพพื้นที่ รวมทั้งคำนึงถึงความต้องการของราษฎรในพื้นที่ด้วยเพื่อประกอบการพิจารณาจัดทำโครงการ ซึ่งการดำเนินงานดังกล่าวถือเป็นการนำเอาหลักการทรงงานในเรื่องการพัฒนาตามหลักภูมิสังคมมาประยุกต์ใช้ โดยการก่อสร้างฝายแบบกึ่งถาวรชนิดกล่องเกเบี้ยน ซึ่งฝายแบบดังกล่าวเป็นฝายที่ไม่ส่งผลกระทบต่อธรรมชาติและไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม เหมาะสมกับสภาพพื้นที่และบริบทของสังคม

พระมหากรุณาสู่พสกนิกร

ด้วยพระมหากรุณาของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินี ทรงคำนึงถึงความอยู่ดีมีสุขของราษฎร ทรงให้ความสำคัญในการประสานความร่วมมือกันโดยยึดความต้องการของประชาชนเพื่อการแก้ไขปัญหาและความเดือดร้อนได้ตรงจุด ราษฎรในพื้นที่ต่างสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณขอมีส่วนร่วมอุทิศตนเสียสละพื้นที่บางส่วนเพื่อร่วมกันสร้างฝายคลองท่ากระจาย ภายหลังจากโครงการก่อสร้างฝายเสร็จ ราษฎรผู้อุทิศที่ดินได้แสดงความรู้สึกถึงประโยชน์ที่ได้รับจากโครงการ ดังนี้

นายอำรึก บุญพิทักษ์
ราษฎรผู้อุทิศที่ดิน

"กระผมมีความรู้สึกปลื้มใจและดีใจมากครับ ที่ในหลวงรัชกาลที่ ๑๐ ได้ทำโครงการน้ำให้ชาวบ้าน ทำให้ได้ใช้น้ำไว้ปลูกพืชผัก และไว้ใช้ในการอุปโภคบริโภคครับ ผมในฐานะที่เป็นราษฎรคนไทย จะขออวยพรให้ท่านเจริญยิ่ง ๆ และขอยึดสัตย์ปฏิญาณว่าจะเทิดทูน ไว้ด้วยความจงรักภักดีต่อพระองค์ท่านครับ"

นายประมวล ทิพย์วิเศษ
ราษฎรผู้อุทิศที่ดิน

"กระผมนายประมวล ทิพย์วิเศษ รู้สึกภาคภูมิใจเป็นอย่างยิ่งที่ได้บริจาคที่ดินผืนนี้ เพื่ออุทิศให้สร้างฝายตัวนี้ได้ประสบผลสำเร็จขึ้นมา เพื่อให้ราษฎรหมู่ ๑ ตำบลคลองพา และหมู่ ๓ ตำบลสมอทอง ได้ร่วมกันใช้น้ำอย่างทั่วถึง กระผมขอขอบพระคุณพระองค์ท่านที่ได้พระราชทานฝายตัวนี้ให้กับราษฎรได้ใช้อุปโภคบริโภคอย่างสมบูรณ์ขอขอบพระคุณพระองค์ท่านครับ"

น้อมนำแนวพระราชดำริสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน

นอกเหนือจากการที่ราษฎรตำบลคลองพา - ตำบลสมอทอง จะมีน้ำใช้เพื่อการอุปโภคบริโภคและการทำเกษตรกรรมอย่างเพียงพอแล้ว การพัฒนาที่ยั่งยืนถือเป็นเรื่องสำคัญเช่นเดียวกับการน้อมนำแนวพระราชดำริในเรื่อง การมีส่วนร่วม และการพัฒนาตามหลักภูมิสังคม มาประยุกต์และปรับใช้โดยการสร้างความรู้ความเข้าใจให้ราษฎรตระหนักถึงประโยชน์ที่ได้รับ รวมถึงการต่อยอดการพัฒนาทั้งมิติทางเศรษฐกิจ มิติทางสังคม และมิติทางสิ่งแวดล้อม ดังนี้

ภาพขณะก่อสร้างฝายฯ

ภาพก่อสร้างฝายฯ เสร็จสมบูรณ์

มิติเศรษฐกิจ

ราษฎรมีแหล่งน้ำต้นทุนที่เพียงพอ สามารถส่งเสริมให้ราษฎรเพาะปลูกพืชที่หลากหลายและมีความเหมาะสมกับสภาพพื้นที่ เพื่อพัฒนาศักยภาพการเพาะปลูกและสร้างรายได้ภายในครัวเรือนและกลุ่มเพิ่มขึ้น ทำให้คุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ของราษฎรดีขึ้นตามลำดับ

มิติสังคม

มีการจัดตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำขึ้นมาเพื่อให้การบริหารจัดการน้ำให้มีประสิทธิภาพ ถือได้ว่าเป็นจุดเริ่มต้นการมีส่วนร่วม ความสัมพันธ์อันดีระหว่างกันของราษฎรในพื้นที่ ซึ่งในระยะต่อไปกลุ่มดังกล่าวจะพัฒนาไปสู่การทำกิจกรรมสาธารณประโยชน์ในเรื่องอื่น ๆ รวมทั้งจะชักชวนราษฎรคนอื่น ๆ ให้เข้ามาร่วมทำกิจกรรม เพื่อบรรลุเป้าหมายในการพัฒนาชุมชนของตนร่วมกัน

มิติสิ่งแวดล้อม

ราษฎรอนุรักษ์และฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมอื่น ๆ ควบคู่กันไปทั้งการดูแลรักษาพื้นที่ป่าของชุมชน การพัฒนาแหล่งน้ำธรรมชาติที่มีอยู่ ตลอดจนการกำหนดข้อปฏิบัติร่วมกันของราษฎรในพื้นที่ เพื่อเป็นแนวทางในการใช้ทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อมอย่างรู้คุณค่าและคงความอุดมสมบูรณ์ไว้ตามการพัฒนาภูมิสังคมอย่างยั่งยืนตลอดไป

■ ประปาหมู่บ้านตำบลคลองพา

■ พื้นที่การเกษตรที่ได้รับประโยชน์จากโครงการฯ

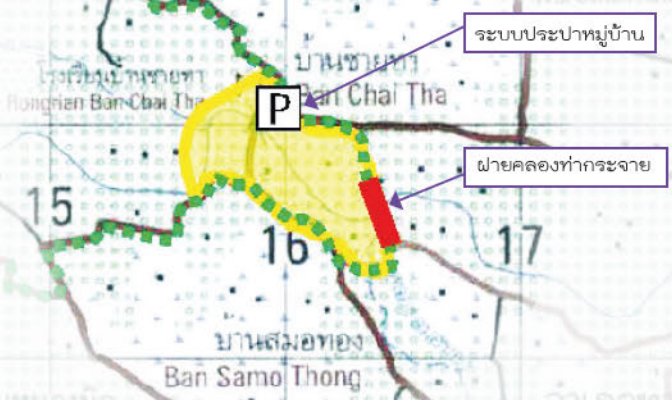

สัญลักษณ์

- P ระบบประปาหมู่บ้าน
- ฝายคลองท่ากระจาย
- พื้นที่รับประโยชน์
- พื้นที่รับน้ำ ๓๔๓.๖๐ ตารางกิโลเมตร

วันนี้ความสมบูรณ์แห่งสายน้ำจากโครงการฝายคลองท่ากระจายอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดสุราษฎร์ธานี สามารถช่วยเหลือราษฎรบ้านชายท่า หมู่ที่ ๑ ตำบลคลองพา และหมู่ที่ ๓ ตำบลสมอทอง ให้มีน้ำใช้เพียงพอตลอดทั้งปี และได้ร่วมกันจัดตั้ง กลุ่มผู้ใช้น้ำบ้านสมอทอง - บ้านชายท่าร่วมพัฒนาขึ้น เพื่อให้ราษฎรร่วมกันบริหารจัดการ บำรุงรักษาน้ำให้เกิดประโยชน์สูงสุดตามบริบทภูมิสังคม **นับเป็นพระมหากรุณาอย่างหาที่สุดมิได้ และถือเป็นโครงการพัฒนาแหล่งน้ำแห่งแรกในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่ช่วยพัฒนาชีวิตและความเป็นอยู่ของประชาชนในพื้นที่ให้มีความอยู่ดี มีสุข และช่วยกันดูแลฝายคลองท่ากระจาย สายน้ำพระมหากรุณาเป็นอย่างดีตลอดไป**

โครงการฝายคลองท่ากระจาย อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

เป็นแหล่งกักเก็บน้ำ และส่งน้ำสนับสนุนการอุปโภคบริโภคให้ราษฎรบ้านชายท่า หมู่ที่ ๑ ตำบลคลองพา จำนวน ๒๗๐ ครัวเรือน ราษฎร ๑,๐๘๐ คน และราษฎรบ้านสมอทอง หมู่ที่ ๓ ตำบลสมอทอง จำนวน ๓๑๑ ครัวเรือน ราษฎร ๑,๒๔๔ คน และพื้นที่การเกษตร จำนวน ๗๕๐ ไร่ ได้มีน้ำใช้อย่างเพียงพอตลอดทั้งปี

ลักษณะโครงการเป็นฝายชนิดกล่องหิน หรือกล่องเกเบี้ยน (Gabion Mattress) ขนาดความสูง ๓ เมตร ฝายกว้าง ๔ เมตร และยาว ๔๕ เมตร รวมทั้งก่อสร้างอาคารป้องกันตลิ่งฝั่งซ้าย-ขวา ขนาดความสูง ๕ เมตร ความยาว ๕๐ เมตร สามารถป้องกันการกัดเซาะบริเวณตัวฝาย เป็นแหล่งกักเก็บน้ำจืดสำหรับการอุปโภคบริโภค สามารถป้องกันการรุกล้ำของน้ำเค็มในคลองท่ากระจายในช่วงฤดูแล้ง ทั้งยังสามารถช่วยบรรเทาอุทกภัยในพื้นที่ท้ายน้ำได้อีกด้วย

ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง
บริษัท บาธรูมดีไซน์ จำกัด ประเภท ธุรกิจขนาดกลาง

วัชรมงคล เบญจธนะฉัตร์
ประธานกรรมการบริหาร บริษัท บาธรูมดีไซน์ ไอ-สปา จำกัด
• บริษัทรางวัลมหาชิค ประเภทของเศรษฐกิจพอเพียง (สำนักงาน กปร. และมูลนิธิชัยพัฒนา)
• หน่วยงานดีเด่นของชาติ สาขาพัฒนาเศรษฐกิจ (ด้านเศรษฐกิจพอเพียง)
• บริษัทดีเด่นด้านนวัตกรรมคุณภาพและรับพัฒนอบต่อสังคม
• บริษัทธรรมาภิบาลดีเด่น

COVID CLEAN
i-spa

“บาธรูม ดีไซน์ ไอ-สปา”

เป็น อยู่ พอ...อย่างไร ในช่วงโควิด-๑๙

หากลองนึกย้อนไปเมื่อราวปลายปี ๒๕๖๒ ที่เราเริ่มได้ยินรายงานข่าวการพบผู้ติดเชื้อไวรัสสายพันธุ์ใหม่ในต่างประเทศ หลายท่านคงไม่นึกว่า ชีวิตเราจะเปลี่ยนไปเพราะเจ้าไวรัสตัวจิ๋วที่ชื่อโคโรนาได้ถึงเพียงนี้ แม้เราจะรับรู้กันดีว่า โรคอุบัติใหม่หรือเหตุการณ์ความไม่แน่นอน ความผันผวน ที่ส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตอาจเกิดขึ้นได้ทุกเมื่อ แค่ไม่คาดคิดว่า มันจะเข้ามากระทบต่อชีวิตได้รวดเร็ว รุนแรง กว้างไกล และทำให้คนเราต้องปรับตัวตั้งแต่พฤติกรรมสุขนิสัยส่วนตัว (อยู่ห่างไว้ ใส่แมส ล้างมือ) ปรับ-ลดการทำงาน การเดินทาง การปิดประเทศ กระทั่งส่งผลต่อระบบเศรษฐกิจทั่วโลก

ทัศนะมุมมองของผู้นำองค์กรธุรกิจ

ลำพังแค่ชีวิตของคนคนนึงที่ได้รับผลกระทบจากมาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ ๒๐๑๙ (โควิด-๑๙) ซึ่งเป็นการแบกรับในระดับบุคคลและครอบครัว ก็นับว่ายากลำบากแล้ว แต่สำหรับคนที่ต้องดูแลครอบครัวใหญ่ในระดับองค์กรธุรกิจ ในฐานะผู้ประกอบการธุรกิจล่ะ พวกเขามีมุมมองและรับมือกับสถานการณ์นี้อย่างไร

นายวัชรมงคล เบญจธนะฉัตร์ ประธานกรรมการบริษัท บาธรูม ดีไซน์ ไอ-สปา จำกัด ผู้ออกแบบผลิตภัณฑ์ในห้องน้ำ ให้มุมมองต่อสถานการณ์โควิด-๑๙ เมื่อช่วงปลายปี ๒๕๖๓ ไว้ว่า **“โควิด-๑๙ ครั้งนี้ ไม่ใช่ปัญหาวิกฤตแรกของประเทศและจะไม่ใช่วิกฤตสุดท้าย นับตั้งแต่ปัญหาวิกฤตต้มยำกุ้งในปี ๒๕๔๐ วิกฤตแฮมเบอร์เกอร์ในปี ๒๕๕๐ น้ำท่วมภาคกลางของประเทศไทยในปี ๒๕๕๔ และการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อโควิด-๑๙ ในปี ๒๕๖๓ นี้ ถือว่าเป็นเรื่องปกติธรรมดาของโลกและของประเทศที่จะต้องประสบกับสถานการณ์ไม่คาดคิด ส่งผลกระทบทางเศรษฐกิจ สังคม และสุขภาพของคนในประเทศ”**

ทัศนะต่อวิกฤตของนายวัชรมงคล เบญจธนะฉัตร์ ดูจะไม่ได้ตื่นตูมตกใจกับวิกฤตโควิด-๑๙ ซึ่งไม่น่าแปลกใจ หากเราทราบว่า บริษัท บาธรูม ดีไซน์ ไอ-สปา จำกัด เป็นบริษัทที่เชื่อมั่นปฏิบัติยึดถือในปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตั้งแต่ผ่านยุควิกฤตต้มยำกุ้ง **ไอ-สปา มีโอกาสน้อมนำ “ของวิเศษของพ่อ” ชิ้นนี้ ตั้งแต่หลังวิกฤตต้มยำกุ้ง ปี ๒๕๔๐ ทำให้องค์กรพลิกฟื้นจากองค์กรที่นำเข้าสินค้าจากต่างประเทศ ๑๐๐% มาเป็นองค์กรที่เป็นผู้ผลิต ผู้ออกแบบ และผู้ส่งออกสินค้านวัตกรรมในห้องน้ำไปทั่วโลก และพัฒนาองค์กรให้สามารถสร้างประโยชน์ แบ่งปัน ช่วยเหลือ ร่วมงานพัฒนากับหน่วยงานมูลนิธิต่าง ๆ และสังคมมาอย่างต่อเนื่อง**

วิกฤตใหม่...วิถีใหม่

ในปี ๒๕๖๓ ที่ประเทศไทยพบกับปัญหาวิกฤตโควิด-๑๙ รัฐบาลไทยได้ใช้มาตรการปิดประเทศ มีการปิดห้างสรรพสินค้าเป็นครั้งแรกในรอบหลายสิบปี ทำให้บริษัทฯ ไม่สามารถขายสินค้าได้ในหลายพื้นที่ ประกอบกับความต้องการสินค้าในประเทศลดลง

นายวัชรมงคล เบญจธนะฉัตร์

บอกเล่าตัวอย่างวิธีการปรับตัว ที่ทำให้องค์กรมีรายได้และรายจ่ายที่สมดุล สามารถพึ่งพาตนเองได้มากที่สุดในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ ระลอกแรก

๑. บริหารกระแสเงินสดให้เพียงพอ ลดค่าใช้จ่าย ที่ไม่จำเป็นในช่วงวิกฤตนี้ เช่น ค่าโฆษณา ประชาสัมพันธ์ ค่าเช่าพื้นที่งานแสดงสินค้า

๒. ลดการสั่งซื้อวัตถุดิบใหม่ในการผลิต เน้นการขายสินค้าที่ผลิตแล้วและมีอยู่ในคลังสินค้าเดิมเพื่อให้เกิดกระแสเงินสดหมุนเวียนเข้ามาเป็นบวก

๓. ขายและการหารายได้เข้ามาในช่วงวิกฤต องค์กรเร่งทำการส่งเสริมการขายในร้านค้าสุขภัณฑ์ที่ตั้งอยู่ในจังหวัดรองที่ภาครัฐไม่ได้ประกาศให้ปิดร้านค้า ทำให้องค์กรพอมีรายได้เข้ามาเสริม

๔. พัฒนาระบบการขายผ่านออนไลน์ให้มากขึ้นน่าจะเป็นโอกาสขององค์กร ในช่วงนี้ที่คนไทยซื้อสินค้าผ่านช่องทางออนไลน์มากขึ้น

๕. พัฒนาทักษะการขายเพิ่มเติมให้กับทีมช่างเทคนิคเมื่อเข้าบริการลูกค้าให้สามารถขายสินค้าเพิ่มเติมต่อยอดได้

๖. ทดลองให้ทีมฝ่ายขายในพื้นที่ที่ร้านสุขภัณฑ์ไม่สามารถเปิดให้บริการได้ เดินทางไปประสานกับโครงการหมู่บ้านที่มีผู้อยู่อาศัยแล้ว เพื่อเพิ่มโอกาสในการเสนอขายสินค้าใหม่

๗. สำรองเงินสดและวงเงินสำรองให้เพียงพอในยามฉุกเฉิน

๘. เป็นช่วงเวลาที่ทีมออกแบบ และทีมวิจัยพัฒนามีเวลาพัฒนาสินค้าและนวัตกรรมใหม่ ๆ มากขึ้น

๙. แบ่งปัน ช่วยเหลือ สร้างประโยชน์แก่ส่วนรวม เช่น สร้างตู้จ่ายแอลกอฮอล์ ตู้แบ่งปัน โดยใช้วัสดุเหลือใช้จากการผลิต บริจาคสิ่งของจำเป็น อ่างล้างหน้า ให้แก่ชุมชนใกล้เคียง และศูนย์ดูแลผู้สูงอายุปทุมธานี เพื่อใช้เป็นจุดล้างมือ

เศรษฐกิจพอเพียง นำใช้ได้ทั้งยามปกติและยามวิกฤต

จากการเรียนรู้ บ่มเพาะ วิธีคิดและวิธีปฏิบัติตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาร่วม ๒๐ กว่าปี โดยมีหลักการคิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุมีผล บนฐานข้อมูลความรู้ ความพอเหมาะพอดี โดยเฉพาะวิธีการสร้างภูมิคุ้มกัน และยังไม่ลืมที่จะแบ่งปันช่วยเหลือสังคมส่วนรวม ทำให้พวกเขามีรากฐานของการดำเนินธุรกิจที่มั่นคง สมดุล ในยามปกติและโดยเฉพาะในยามวิกฤตมาเยือน จะยิ่งเห็นดอกผลและคุณค่าของการนำใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงชัดเจนขึ้น อย่างเช่นที่ชาวไอ-สปาประจักษ์ชัดกับตนเองในขณะนี้

หมายเหตุ ข้อมูลจากการถอดบทเรียน **"เป็น อยู่ พอ... อย่างไร ในช่วงโควิด-๑๙"** จากนายวัชรมงคล เบญจธนะฉัตร์ เมื่อเดือนกันยายน ๒๕๖๓

ติดตามและขับเคลื่อนโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

วันอังคารที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๖๓

นายพลากร สุวรรณรัฐ องคมนตรี ประธานกรรมการบริหารโครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เป็นประธานในพิธีเปิดงานนิทรรศการเฉลิมพระเกียรติ ชุด "สืบสาน ต่อยอด พัฒนา เพราะชีวิตเริ่มต้นที่ ศูนย์" ณ หอรัชมงคล สวนหลวง ร.๙ ในงาน "พรรณไม้งามอร่ามสวนหลวง ร.๙" ครั้งที่ ๓๓ โดยสำนักงาน กปร. ร่วมกับมูลนิธิสวนหลวง ร.๙ จัดงานนิทรรศการเฉลิมพระเกียรติมาอย่างต่อเนื่อง และได้รับความร่วมมือจากศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ และศูนย์สาขา จัดแสดงนิทรรศการ รวมทั้งนำผลิตภัณฑ์ และการแปรรูปผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ มาจัดแสดงเพื่อเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระบรมวงศ์ และน้อมรำลึกในพระมหากรุณาธิคุณของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ที่พระราชทานพระราชดำริให้จัดตั้งศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เพื่อเป็นสถานที่ในการศึกษา ทดลอง ทดสอบ และหาแนวทางวิธีการพัฒนาด้านต่าง ๆ ที่เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมในภูมิภาคต่าง ๆ จัดแสดงไว้ในลักษณะ "พิพิธภัณฑ์ธรรมชาติที่มีชีวิต" เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าไปศึกษาหาความรู้ และนำความรู้ วิธีการในการประกอบอาชีพจากสภาพพื้นที่จริง ไปประยุกต์ใช้ในพื้นที่ของตนเองต่อไป

วันศุกร์ที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๖๓

พลอากาศเอก จอม รุ่งสว่าง องคมนตรี รองประธานอนุกรรมการติดตามและขับเคลื่อนโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริในพื้นที่ภาคกลาง และคณะอนุกรรมการฯ ได้ติดตามการแก้ไขและป้องกันน้ำท่วมบริเวณพื้นที่ฝั่งตะวันออกตามพระราชดำริ จำนวน ๒ โครงการ โดยได้เดินทางไปยังโครงการระบายน้ำบริเวณรอบสนามบินสุวรรณภูมิอันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอเมืองสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ รับฟังรายงานความก้าวหน้าในการติดตามและขับเคลื่อนโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริในพื้นที่ภาคกลาง สรุปสถานการณ์น้ำ และการบริหารจัดการน้ำฝั่งตะวันออก รวมถึงการดำเนินงานและผลสัมฤทธิ์จากโครงการระบายน้ำบริเวณรอบสนามบินสุวรรณภูมิฯ พร้อมทั้งพบปะราษฎรผู้ได้รับประโยชน์จากโครงการฯ ก่อนจะเดินทางไปยังโครงการคลองลัดโพธิ์อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลทรงคนอง อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ รับฟังการบรรยายสรุปภาพรวมการดำเนินงานโครงการฯ สรุปการพัฒนาชุมชน และจุดเปลี่ยนของประชาชนหลังจากมีโครงการฯ พร้อมไปเยี่ยมบ้านนายนภดล ทองมั่น ประธานศูนย์เครือข่ายอนุรักษ์พันธุ์พืชเฉพาะถิ่น (ส้มเทพรส) หนึ่งในราษฎรที่ได้รับประโยชน์จากโครงการฯ โดยเป็นศูนย์เรียนรู้ที่สร้างความหลากหลายให้เกิดขึ้นในชุมชน เป็นสถานที่ให้ความรู้และท่องเที่ยวที่สำคัญอีกแห่งหนึ่งของโครงการฯ

วันพฤหัสบดีที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๖๓

พลอากาศเอก ชลิต พุกผาสุข องคมนตรี ประธานอนุกรรมการติดตามและขับเคลื่อนโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริในพื้นที่ภาคกลาง พร้อมคณะเดินทางไปเยี่ยมชมสหกรณ์การเกษตรโรงสีข้าวพระราชทานอ่าวน้อย บริเวณนิคมสร้างตนเองจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จากนั้นเดินทางไปยังวัดอุดมพลาราม หรือวัดไร่บน ตำบลหาดขาม อำเภอกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เยี่ยมชมการดำเนินงานช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนที่เกิดขึ้นบริเวณวัดอุดมพลาราม รวมถึงการขยายผลโครงการอ่างเก็บน้ำยางชุมอันเนื่องมาจากพระราชดำริ การนี้ได้เยี่ยมชมแปลงเกษตรของนายสมปลอด พูลสมบัติ เกษตรกรและกลุ่มผู้ใช้น้ำ ผู้รับประโยชน์จากโครงการอ่างเก็บน้ำยางชุมฯ พร้อมรับฟังแนวทางในการจัดทำแปลงเกษตร และการบริหารจัดการน้ำในพื้นที่โครงการ จากนั้น คณะฯ ได้เดินทางไปยังโครงการอ่างเก็บน้ำยางชุมฯ เพื่อรับฟังบรรยายสรุปภาพรวมการติดตามและขับเคลื่อนโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริในพื้นที่ภาคกลางและในพื้นที่จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สรุปสถานการณ์น้ำ ตลอดจนผลสัมฤทธิ์ของโครงการเพิ่มประสิทธิภาพการเก็บกักน้ำของอ่างเก็บน้ำยางชุมฯ เพื่อเพิ่มความชุ่มชื้นให้ป่ากุยบุรี ตลอดจนส่งน้ำให้กับพื้นที่เพาะปลูกที่ประสบปัญหาการขาดแคลนน้ำ ช่วยบรรเทาปัญหาอุทกภัยในบริเวณลุ่มน้ำกุยบุรี และช่วยผลักดันน้ำเค็มในคลองกุยบุรีในช่วงฤดูแล้ง รวมทั้งเป็นแหล่งเพาะพันธุ์ปลาน้ำจืด ต่อมา เดินทางไปยังโครงการอนุรักษ์และฟื้นฟูสภาพป่าบริเวณป่าสงวนแห่งชาติป่ากุยบุรีอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลหาดขาม อำเภอกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ รับฟังบรรยายสรุปผลการดำเนินงานสนองพระราชดำริ เพื่อช่วยเพิ่มแหล่งน้ำ แหล่งอาหาร และที่อยู่อาศัยของช้างป่าและสัตว์ป่าอื่น ๆ ลดการกระทบกระทั่งระหว่างคนกับช้างป่า และสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ช้างป่าและสัตว์ป่า ตลอดจนทรัพยากรธรรมชาติต่าง ๆ ด้วยการให้ราษฎรเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน โอกาสนี้ได้พบปะพูดคุยกับกลุ่มราษฎร (บ้านรวมไทย) ที่ได้รับประโยชน์จากโครงการฯ พร้อมร่วมทำโป่งเทียมเพื่อเป็นแหล่งอาหารและแร่ธาตุที่สำคัญให้กับสัตว์ป่า

วันศุกร์ที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๖๓

พลอากาศเอก ชลิต พุกผาสุข องคมนตรี ประธานอนุกรรมการติดตามและขับเคลื่อนโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริในพื้นที่ภาคกลาง ติดตามการดำเนินงานในเขตพื้นที่จังหวัดเพชรบุรี โดยได้เดินทางไปยังศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทรายอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เยี่ยมชมการดำเนินงานภายในศูนย์ฯ จากนั้น เดินทางไปยังศูนย์ฝึกอาชีพเยาวชนเกษตร มูลนิธิเจริญโภคภัณฑ์ พัฒนาชีวิตชนบท เพื่อเยี่ยมชมผลการดำเนินงานของศูนย์ฝึกอาชีพฯ ที่ได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพชีวิตเยาวชนที่ขาดแคลนให้ได้รับโอกาสทางการศึกษา ต่อมา เดินทางไปยังโครงการอ่างเก็บน้ำห้วยแม่ประจันต์อันเนื่องมาจากพระราชดำริ การนี้ ได้รับฟังบรรยายสรุปภาพรวมการติดตามและขับเคลื่อนโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริในพื้นที่ภาคกลางและในพื้นที่จังหวัดเพชรบุรี สรุปสถานการณ์น้ำในพื้นที่จังหวัดเพชรบุรี และสรุปผลการดำเนินโครงการอ่างเก็บน้ำห้วยแม่ประจันต์ฯ ที่เป็นแหล่งเก็บกักน้ำ สำหรับช่วยเหลือราษฎรที่อาศัยอยู่ตามหมู่บ้านต่าง ๆ ริมห้วยแม่ประจันต์ ต่อมาได้เดินทางไปยังวัดวังพุไทร ได้ร่วมปล่อยปลาและถวายสังฆทานแด่พระสงฆ์ ก่อนจะเดินทางไปยังแปลงเกษตรของนายสมทบ เจ๊กภู่ เกษตรกรและกลุ่มผู้ใช้น้ำ ผู้รับประโยชน์จากโครงการอ่างเก็บน้ำห้วยแม่ประจันต์ฯ รับฟังบรรยายสรุปและเยี่ยมชมแปลงเกษตร ซึ่งตั้งแต่เกษตรกรได้ใช้น้ำจากระบบท่อของโครงการฯ ทำให้ต้นทุนของผลผลิตน้อยลง สามารถปลูกพืชได้หลากหลายชนิดขึ้น มีรายได้ที่มั่นคงและมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๖๓

นายพลากร สุวรรณรัฐ องคมนตรี ประธานอนุกรรมการติดตามและขับเคลื่อนโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริในพื้นที่ภาคเหนือ พร้อมคณะอนุกรรมการฯ เดินทางไปยังกองร้อยตำรวจตระเวนชายแดนที่ ๓๓๕ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเชิญถุงพระราชทานไปมอบให้แก่ตำรวจตระเวนชายแดนกองร้อยตำรวจตระเวนชายแดนที่ ๓๓๕ ทหารกองพันทหารราบที่ ๒ กรมทหารราบที่ ๗ และทหาร บก.ควบคุมที่ ๑ ฉก.ม.๕ กองกำลังผาเมืองบ้านห้วยเป้า จากนั้น เดินทางไปยังโครงการสถานีพัฒนาการเกษตรที่สูงตามพระราชดำริดอยม่อนล้าน อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อติดตามตรวจเยี่ยมการดำเนินงานของสถานีฯ โอกาสนี้ได้มอบเสื้อกันหนาวให้แก่เด็กในพื้นที่โครงการฯ พร้อมกับเชิญถุงพระราชทานมอบให้แก่ผู้แทนราษฎรและผู้ปฏิบัติงานในโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จำนวน ๖ โครงการ ได้แก่ โครงการสถานีพัฒนาการเกษตรที่สูงตามพระราชดำริดอยม่อนล้าน โครงการสถานีพัฒนาการเกษตรที่สูงตามพระราชดำริห้วยเมืองงาม โครงการสถานีพัฒนาการเกษตรที่สูงตามพระราชดำริห้วยแม่เกี๋ยง โครงการสถานีพัฒนาการเกษตรที่สูงตามพระราชดำริบ้านเสาแดง โครงการอนุรักษ์ฟื้นฟูสภาพป่าและพัฒนาคุณภาพชีวิตบ้านนาศิริอันเนื่องมาจากพระราชดำริ และโครงการฟื้นฟูสภาพป่าพื้นที่อำเภอไชยปราการและพื้นที่ข้างเคียงพื้นที่ที่ ๒ (ห้วยจะค่าน) อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

วันศุกร์ที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๖๓

นายพลากร สุวรรณรัฐ องคมนตรี ประธานอนุกรรมการติดตามและขับเคลื่อนโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริในพื้นที่ภาคเหนือ พร้อมคณะอนุกรรมการฯ เดินทางไปยังศูนย์เด็กเล็กโรงเรียนแม่สาบดรุณศึกษา ซึ่งอยู่บริเวณพื้นที่โครงการฟาร์มตัวอย่างตามพระราชดำริบ้านแม่ตุงติง อำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเชิญสิ่งของพระราชทานจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ไปมอบแก่ราษฎรและผู้ปฏิบัติงานในโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ พร้อมกันนี้ได้มอบเสื้อกันหนาวแก่เด็กเล็กของโรงเรียนแม่สาบดรุณศึกษา และเด็กด้อยโอกาสมูลนิธิบ้านสานฝัน

วันพุธที่ ๖ มกราคม ๒๕๖๔

นายพลากร สุวรรณรัฐ องคมนตรี ประธานอนุกรรมการติดตามและขับเคลื่อนโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริในพื้นที่ภาคเหนือ พร้อมคณะอนุกรรมการฯ เชิญถุงพระราชทานจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ไปมอบให้กับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานหน่วยความมั่นคงราษฎร และผู้ปฏิบัติงานในโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ณ กองร้อยตำรวจตระเวนชายแดนที่ ๓๒๖ ตำบลเชียงบาน อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา และโครงการสถานีพัฒนาการเกษตรที่สูงตามพระราชดำริบ้านสันติสุข-บ้านขุนกำลัง อำเภอปง จังหวัดพะเยา พร้อมเสื้อกันหนาวไปมอบให้แก่เด็ก รวมทั้งติดตามการดำเนินงาน และผลสัมฤทธิ์ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานตามแนวพระราชดำริของโครงการฯ ซึ่งพบว่าสามารถฟื้นฟูป่า จำนวน ๑๑,๙๖๑ ไร่ ให้มีความสมบูรณ์ ราษฎรมีแหล่งน้ำอุปโภคบริโภคและทำการเกษตรตลอดปี อีกทั้งมีทักษะในการทำการเกษตรมากขึ้น รวมทั้ง มีการส่งเสริมให้ทำอาชีพเสริมหลังทำนา ส่งผลให้ราษฎรมีรายได้เพิ่มขึ้นและมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

วันพฤหัสบดีที่ ๗ มกราคม ๒๕๖๔

นายพลากร สุวรรณรัฐ องคมนตรี ประธานอนุกรรมการติดตามและขับเคลื่อนโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริในพื้นที่ภาคเหนือ และคณะอนุกรรมการฯ เดินทางไปยังโครงการสถานีพัฒนาการเกษตรที่สูงตามพระราชดำริ ดอยบ่อ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย เพื่อเชิญถุงพระราชทานจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวไปมอบแก่ราษฎรและผู้ปฏิบัติงานในโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ พร้อมเสื้อกันหนาวมอบแก่เด็กในพื้นที่โครงการฯ รวมทั้งติดตามการดำเนินงานและเยี่ยมชมผลสัมฤทธิ์ของโครงการฯ ซึ่งได้ดำเนินการตามแนวพระราชดำริในการอนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อาทิ การจัดทำแปลงสาธิตการทำการเกษตรแผนใหม่ การส่งเสริมความรู้ในด้านต่าง ๆ ที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่

วันพุธที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๖๔

นายพลากร สุวรรณรัฐ องคมนตรี ประธานอนุกรรมการติดตามและขับเคลื่อนโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริในพื้นที่ภาคเหนือ พร้อมด้วยคณะอนุกรรมการฯ เชิญถุงพระราชทานจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ไปมอบแก่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานหน่วยงานความมั่นคง ราษฎร และผู้ปฏิบัติงานในโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ณ กองร้อยตำรวจตระเวนชายแดนที่ ๓๒๔ ตำบลผาสิงห์ อำเภอเมืองน่าน จังหวัดน่าน และโครงการสถานีพัฒนาการเกษตรที่สูงตามพระราชดำริ บ้านสบขุ่น ตำบลป่าคา อำเภอท่าวังผา จังหวัดน่าน พร้อมเสื้อกันหนาวไปมอบแก่เด็กในพื้นที่โครงการฯ รวมทั้งติดตามการดำเนินงานและผลสัมฤทธิ์ที่เกิดขึ้นจากการพัฒนาตามแนวพระราชดำริ เพื่อให้ราษฎรได้เข้ามามีส่วนร่วมและเรียนรู้การทำการเกษตรที่ถูกต้อง มีการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่ โดยปัจจุบันสามารถลดพื้นที่การปลูกพืชเชิงเดี่ยวได้ถึง ๕๗๐ ไร่ ระบบนิเวศป่าต้นน้ำได้คืนความสมบูรณ์ ส่งผลให้ชุมชนมีแหล่งน้ำสำหรับอุปโภคบริโภคตลอดทั้งปี มีแหล่งอาหารที่ปลอดภัยจากสารพิษ ทำให้ราษฎรมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

วันพฤหัสบดีที่ ๑๔ มกราคม ๒๕๖๔

นายพลากร สุวรรณรัฐ องคมนตรี ประธานอนุกรรมการติดตามและขับเคลื่อนโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริในพื้นที่ภาคเหนือ และคณะอนุกรรมการฯ เชิญถุงพระราชทานไปมอบแก่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติหน้าที่ป้องกันชายแดนไทย-ลาว ราษฎร และผู้ปฏิบัติงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ณ กองร้อยตำรวจตระเวนชายแดนที่ ๓๒๕ ตำบลเชียงกลาง อำเภอเชียงกลาง จังหวัดน่าน และโครงการพัฒนาพื้นที่บ้านกอก-บ้านจูนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลภูคา อำเภอปัว จังหวัดน่าน พร้อมเสื้อกันหนาวไปมอบแก่เด็กในพื้นที่โครงการฯ รวมทั้งได้ติดตามการดำเนินงานและเยี่ยมชมผลสัมฤทธิ์ของโครงการฯ ที่ดำเนินการตามแนวพระราชดำริ พบว่าสามารถฟื้นฟูระบบนิเวศป่าต้นน้ำ ลดการใช้ประโยชน์จากพื้นที่ป่า มีแหล่งน้ำเพื่ออุปโภคบริโภค มีการส่งเสริมให้ทำการเกษตรที่เหมาะสมกับพื้นที่ ส่งผลให้ราษฎรมีข้าวเพียงพอต่อการบริโภค อีกทั้งยังช่วยลดพื้นที่ทำการเกษตรให้น้อยลง นอกจากนี้ ยังมีการส่งเสริมทางด้านการศึกษาให้ราษฎรสามารถพูดภาษาไทยได้ สร้างความมั่นคงทางรายได้และอาชีพให้แก่ราษฎรอย่างยั่งยืน

วันศุกร์ที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๖๔

นายพลากร สุวรรณรัฐ องคมนตรี ประธานอนุกรรมการติดตามและขับเคลื่อนโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริพื้นที่ภาคเหนือ และคณะที่ปรึกษา พร้อมด้วยนายดนุชา สินธวานนท์ เลขาธิการ กปร. ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายแจกันดอกไม้หน้าพระฉายาลักษณ์ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี และลงนามถวายพระพร ขอให้ทรงมีพระพลานามัยแข็งแรงสมบูรณ์ หายจากพระอาการประชวร ณ ศาลาสหทัยสมาคม ในพระบรมมหาราชวัง กรุงเทพฯ

วันพุธที่ ๒๗ มกราคม ๒๕๖๔

นายพลากร สุวรรณรัฐ องคมนตรี ประธานอนุกรรมการติดตามและขับเคลื่อนโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริในพื้นที่ภาคเหนือ พร้อมคณะอนุกรรมการฯ เดินทางไปยังฐานปฏิบัติการบ้านหัวนา ตำบลม่อนปิ่น อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ และโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ตามพระราชดำริ ดอยฟ้าห่มปก ตำบลแม่สาว อำเภอแม่อาย จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเชิญถุงพระราชทานจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ไปมอบให้แก่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานหน่วยความมั่นคง ราษฎร และเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติหน้าที่โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ พร้อมเสื้อกันหนาวไปมอบแก่เด็กพื้นที่โครงการฯ รวมทั้งติดตามการดำเนินงานและผลสัมฤทธิ์โครงการฯ เพื่อช่วยเหลือราษฎรชาวไทยภูเขา ประกอบด้วย เผ่าอาข่า มูเซอ และลีซอ ได้มีที่อยู่อาศัย ที่ทำกินเป็นหลักแหล่ง ร่วมกับการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตามแนวทางคนอยู่ร่วมกับป่าในลักษณะ “บ้านเล็กในป่าใหญ่” พร้อมทั้งดำเนินการอนุรักษ์และฟื้นฟูสภาพป่าต้นน้ำลำธารให้มีความอุดมสมบูรณ์อย่างยั่งยืนต่อไป

วันพฤหัสบดีที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๖๔

นายพลากร สุวรรณรัฐ องคมนตรี ประธานอนุกรรมการติดตามและขับเคลื่อนโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริในพื้นที่ภาคเหนือ และคณะอนุกรรมการฯ เดินทางไปยังโรงเรียนชาวไทยภูเขาแม่ฟ้าหลวงบ้านขุนวิน ซึ่งอยู่บริเวณพื้นที่โครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตราษฎรบ้านขุนวินอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลแม่วิน อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเชิญถุงพระราชทานจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ไปมอบแก่ราษฎรและผู้ปฏิบัติงานในโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ พร้อมเสื้อกันหนาวมอบแก่เด็กในพื้นที่โครงการฯ จากนั้นได้เยี่ยมบ้านนายมะทู ปราชญ์ชาวบ้านด้านการผลิตสมุนไพรพื้นบ้าน รวมทั้งเยี่ยมชมผลผลิตการแปรรูปผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ ของชุมชน พร้อมกับติดตามผลการดำเนินงานระบบส่งน้ำและบ่อพักน้ำให้แก่เกษตรกร

วันพุธที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔

นายพลากร สุวรรณรัฐ องคมนตรี ประธานอนุกรรมการติดตามและขับเคลื่อนโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริในพื้นที่ภาคเหนือ และคณะอนุกรรมการฯ เดินทางไปยังกองร้อยตำรวจตระเวนชายแดนที่ ๓๑๖ ตำบลบ้านฝาย อำเภอน้ำปาด จังหวัดอุตรดิตถ์ เพื่อเชิญถุงพระราชทานจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ไปมอบแก่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานหน่วยความมั่นคง และได้รับฟังสรุปงานด้านการรักษาความมั่นคงในพื้นที่ จากนั้น เดินทางไปยังโครงการอ่างเก็บน้ำห้วยน้ำรีอันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอท่าปลา จังหวัดอุตรดิตถ์ เพื่อติดตามความก้าวหน้าของการดำเนินงานก่อสร้างโครงการฯ ปัจจุบันมีผลการดำเนินการก่อสร้างแล้วเสร็จไปกว่าร้อยละ ๗๐

วันพฤหัสบดีที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔

นายพลากร สุวรรณรัฐ องคมนตรี ประธานอนุกรรมการติดตามและขับเคลื่อนโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริในพื้นที่ภาคเหนือ และคณะอนุกรรมการฯ เดินทางไปยังศาลากลางจังหวัดพิษณุโลก เพื่อเชิญถุงพระราชทานจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ไปมอบแก่ราษฎรและผู้ปฏิบัติงานในโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จากนั้น เดินทางไปยังโครงการประตูระบายน้ำบ้านป่าซ่านพร้อมอาคารประกอบอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลบ้านพร้าว อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก เพื่อติดตามความก้าวหน้าของโครงการฯ

วันพุธที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔

พลเอก กัมปนาท รุดดิษฐ์ องคมนตรี ประธานอนุกรรมการติดตามและขับเคลื่อนโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริในพื้นที่ภาคใต้ **พลเอก เฉลิมชัย สิทธิสาท องคมนตรี** รองประธานอนุกรรมการฯ และคณะอนุกรรมการฯ เดินทางไปยังโครงการอ่างเก็บน้ำลำพะยาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลลำพะยา อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา เพื่อติดตามความก้าวหน้าโครงการฯ โดยลงพื้นที่ดูสภาพพื้นที่โครงการฯ พบปะพูดคุยกับราษฎรถึงความเป็นอยู่และการประกอบอาชีพตลอดจนปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ ต่อมาเดินทางไปยังโครงการชลประทานยะลา อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา ซึ่งอยู่ในโครงการติดตามและขับเคลื่อนของพื้นที่ภาคใต้ มีจำนวน ๑๔ โครงการ ปัจจุบันขับเคลื่อนไปแล้ว ๘ โครงการ สามารถช่วยบรรเทาความเดือดร้อนให้ราษฎรด้วย แล้วจากนั้นเดินทางไปยังโครงการจัดหาน้ำให้ราษฎรตำบลทรายขาว อันเนื่องมาจากพระราชดำริ บ้านควนลังงา หมู่ที่ ๔ ตำบลทรายขาว อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี เพื่อดูสภาพพื้นที่โครงการฯ และรับฟังการรายงานผลการบริหารจัดการน้ำจากโครงการฯ ของกลุ่มผู้ใช้น้ำ ร่วมปล่อยปลาสร้างความสมบูรณ์ให้ระบบนิเวศ และพบปะราษฎรผู้รับประโยชน์จากโครงการฯ

ความสุข ณ ดงดอย

ครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ ตามพระราชดำริดอยฟ้าห่มปก

เล่าภูมิหลัง

สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง พระราชทานพระราชดำริให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณาพื้นที่ในเขตจังหวัดเชียงใหม่ จัดตั้งโครงการตามแนวทางบ้านเล็กในป่าใหญ่ จึงได้คัดเลือกพื้นที่ดอยฟ้าห่มปก ตำบลแม่สาว อำเภอแม่อาย จังหวัดเชียงใหม่ เป็นพื้นที่ดำเนินโครงการฯ และเมื่อวันที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๔๔ เสด็จพระราชดำเนินไปทอดพระเนตรพื้นที่เป็นครั้งแรก โครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ตามพระราชดำริดอยฟ้าห่มปก จึงได้เกิดขึ้นตามแนวพระราชดำริ เพื่อช่วยเหลือราษฎรชาวไทยภูเขาประกอบด้วย เผ่าอาข่า มูเซอ ลีซอ และกะเหรี่ยง ได้มีที่อยู่อาศัย ที่ทำกินเป็นหลักแหล่ง พร้อมกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของราษฎรให้ดีขึ้นร่วมกับการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตามแนวทางคนอยู่ร่วมกับป่าในลักษณะ บ้านเล็กในป่าใหญ่

ประสานความร่วมมือ

กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ดำเนินงานสนองพระราชดำริ **ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ** สามารถรักษาสภาพป่าเดิมให้มีความสมบูรณ์ จำนวน ๑๒,๕๐๐ ไร่ มีการปลูกและฟื้นฟูป่าเสื่อมโทรมเพิ่มเติม จำนวน ๒,๒๗๔ ไร่ ส่งเสริมให้ราษฎรเข้ามามีส่วนร่วมโดยการปลูกป่า ทำฝาย ทำแนวกันไฟป่า จัดทำโครงการธนาคารอาหาร โดยการมีส่วนร่วมของราษฎรมีการปลูกป่าหวายบนพื้นที่ จำนวน ๓๕๐ ไร่ จัดทำโครงการสร้างป่า สร้างรายได้ จำนวน ๒๐๐ ไร่ เพื่อให้ราษฎรได้มีแหล่งอาหารและใช้ประโยชน์ **ด้านการส่งเสริมอาชีพ** ส่งเสริมการปลูกพืชเมืองหนาว อาทิ กาแฟ แมคคาเดเมีย อะโวคาโด พลับ ชาอัสสัม นอกจากนี้ ศูนย์ศิลปาชีพได้มาส่งเสริมงานศิลปาชีพเพิ่มเติมเพื่อเพิ่มรายได้เสริมให้แก่ราษฎร **ด้านสาธารณูปโภค** สร้างถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก เพื่อใช้ในการสัญจรไปมา โดยเฉพาะการขนส่งสามารถนำผลผลิตไปขายได้สะดวกยิ่งขึ้น

ผลลัพธ์จากการพัฒนา

ทรัพยากรป่าไม้ มีความสมบูรณ์ เห็นได้จากที่มีน้ำไหลอย่างสม่ำเสมอ สามารถนำไปปั่นกระแสไฟฟ้าพลังงานน้ำขนาด ๗๐ กิโลวัตต์ ใช้ในโครงการได้ตลอดปี รวมถึงราษฎรที่อยู่บนพื้นที่ด้านล่างยังได้ใช้ประโยชน์จากน้ำที่ไหลมาตามลำห้วยแม่สาว จากการสำรวจพบว่า ราษฎรมีความเป็นอยู่ตามวิถีชีวิตของชนเผ่า มีความมั่นคงด้านอาหาร มีรายได้เฉลี่ย ๑๔๖,๐๐๐ บาทต่อครัวเรือนต่อปี จากการทำเกษตร โดยเฉพาะผลผลิตที่ได้จากการปลูกกาแฟพันธุ์อาราบิก้า เป็นที่ได้รับความนิยมจากผู้บริโภค เนื่องจากพื้นที่โครงการตั้งอยู่ในพื้นที่สูงเหนือระดับน้ำทะเล ๑,๒๐๐ - ๑,๗๐๐ เมตร อากาศหนาวเย็นตลอดปี ทำให้เมล็ดกาแฟที่นี่มีคุณภาพดีเป็นที่นิยมของตลาด นอกจากนี้ราษฎรยังมีจิตสำนึกหวงแหนและให้ความสำคัญกับทรัพยากรธรรมชาติ โดยร่วมกันปกป้องดูแลรักษาผืนป่าเพื่อส่งต่อให้กับลูกหลานได้ใช้ประโยชน์สืบไป

ความยั่งยืนเกิดขึ้นแล้ว

"พวกหนูโตมาได้ก็เพราะพืชพันธุ์ที่พระองค์พระราชทานให้ ผลผลิตต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ณ ที่แห่งนี้ล้วนมาจากพระองค์ท่าน ทุกครั้งที่พระองค์เสด็จฯ มาเยี่ยม ก็จะมีเมล็ดพันธุ์พืชเมืองหนาวชนิดต่าง ๆ พระราชทานมาให้ โดยเฉพาะเมล็ดกาแฟ ทำให้ทุกวันนี้มีรายได้จากการทำเกษตรไม่ต้องเร่ร่อนย้ายถิ่นฐาน มีรายได้เลี้ยงดูครอบครัวได้อย่างสมบูรณ์ ไม่ลำบากเหมือนเมื่อก่อน ตอนนี้ท่านอายุมากแล้ว ท่านมาไม่ได้ แต่ทุกสิ่งทุกอย่าง ผลผลิตที่ได้ทำให้มีรายได้จากตรงนี้ พวกเรารำลึกและคิดถึงท่านอยู่เสมอ เพราะว่ารายได้ทุกอย่าง ท่านเป็นคนริเริ่มให้"

นางสาวจีรนุช วุ่ยสือ ชาวไทยภูเขาเผ่าอาข่า เป็นผู้หนึ่งที่อาศัยอยู่ในโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ ตามพระราชดำริดอยฟ้าห่มปก บอกกล่าวด้วยความรู้สึกสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณ

ถึงวันนี้มีผลสำเร็จที่เกิดขึ้นจากแนวพระราชดำริเป็นที่ประจักษ์ชัดอยู่มากมาย จุดเด่นของโครงการอยู่ที่ต้องการให้พื้นที่แห่งนี้ เป็นที่ที่คนจะต้องอยู่ร่วมกับป่าอย่างพึ่งพาอาศัยและต้องเกื้อกูลกัน ด้วยเพราะทรงเห็นความสำคัญของทรัพยากรป่าไม้ โดยเฉพาะผืนป่าซึ่งเป็นแหล่งต้นน้ำของลุ่มน้ำสำคัญพื้นที่ภาคเหนือ ส่งผลต่อระบบนิเวศ วันนี้ผืนป่าในหลายพื้นที่ได้รับการอนุรักษ์ฟื้นฟูและสร้างความชุ่มชื้นเอื้อประโยชน์ต่อผืนดินและสรรพชีวิตทั้งมวล

“ที่นี่มีทุเรียนทรายขาว... อร่อย”

ตั้งแต่ครั้งนั้น

ย้อนกลับไปก่อนปี ๒๕๔๗ พื้นที่ตำบลทรายขาว อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี พื้นที่แห่งนี้ประสบปัญหาความแห้งแล้ง ไม่มีแหล่งเก็บกักน้ำ ชาวบ้านไม่สามารถทำการเกษตรได้ อาศัยเพียงแค่น้ำฝน ต่อมาเมื่อวันที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๔๗ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร พระอิสริยยศในขณะนั้น เสด็จพระราชดำเนินแทนพระองค์ไปทรงเยี่ยมเยียนราษฎร ณ วัดทรายขาว หมู่ที่ ๓ อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี โอกาสนี้ได้พระราชทานพระราชดำริ ให้พิจารณาจัดหาแหล่งเก็บกักน้ำ เพื่อใช้ในการเกษตร ให้แก่ราษฎรตำบลทรายขาว ตามที่นายอาดัม บาเหมบูงา ขอพระราชทานความช่วยเหลือในครั้งนั้น

เมื่อมีน้ำ

ในปี ๒๕๔๙ กรมชลประทานใช้งบประมาณ กปร. ดำเนินโครงการจัดหาน้ำให้ราษฎรตำบลทรายขาว อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ประกอบด้วย อาคารน้ำตกอัดน้ำ จำนวน ๕ แห่ง ขนาดก้นกว้าง ๑.๕๐ เมตร สูง ๒.๒๐ เมตร และยาว ๗ เมตร พร้อมวางท่อระบายน้ำปลายคลอง จำนวน ๒ แห่ง ต่อมาในปี ๒๕๖๑ ภายในโครงการฯ มีการก่อสร้างเพิ่มเติม อาทิ อาคารบังคับน้ำ (ฝายต้นน้ำ) ๓ แห่ง ท่อระบายน้ำปากคลอง และคลองระบายน้ำหินก่อ ความยาว ๓๕ เมตร สามารถส่งน้ำให้ราษฎรใช้ประโยชน์ได้แม้ในช่วงฤดูแล้ง

"ความภาคภูมิใจของพี่น้องที่นี่หลังจากที่ท่านเสด็จฯ กลับไป ท่านฝากไว้ ๓ โครงการให้กับพี่น้องทรายขาวถึงทุกวันนี้ ทุกท่าน ก็เห็นนะครับว่า ความชุ่มชื้นในพื้นที่ ป่าไม้สักต้นเราไม่เคยโค่น ไม่เคยล้ม น้ำเราไม่เคยแห้ง ทุกคนต่างสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณ ถ้าไม่มีโครงการพี่น้องทรายขาวก็คงไม่มีชีวิตที่ดีขึ้นเหมือนปัจจุบันนี้"

นายอาดัม บาเหมบูงา ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ ๔ บ้านควนลังงา ตำบลทรายขาว อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี ผู้ถวายฎีกา และประธานกลุ่มผู้ใช้น้ำ ได้กล่าวถึงความสุขที่ได้รับพระมหากรุณาธิคุณตั้งแต่ครั้งนั้น

ความสุขก็มา

จากแนวพระราชดำริ ได้นำความสุขมาสู่ราษฎรในพื้นที่ ๔ หมู่บ้าน ประกอบด้วย บ้านหลวงจันทร์ หมู่ที่ ๒ บ้านควนลังงา หมู่ที่ ๔ บ้านตกวัก (บ้านทรายขาวตก) หมู่ที่ ๕ และบ้านลำอาน (บ้านลำหยัง) หมู่ที่ ๖ ตำบลทรายขาว อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี มีน้ำสำหรับอุปโภค บริโภค และส่งน้ำช่วยเหลือพื้นที่การเกษตรได้ถึง ๘๐๐ ไร่ ทำให้ชาวบ้านมีรายได้มากขึ้นจากผลผลิตที่เพิ่มขึ้น เพราะมีน้ำเป็นต้นทุนในการผลิตพืชผล ซึ่งแต่เดิมมีการดูแลไปตามสภาพเพราะไม่มีน้ำ แต่เมื่อมีโครงการฯ จึงมีน้ำท่าอุดมสมบูรณ์ขึ้น จนสามารถสร้างชื่อเสียงในเรื่องผลผลิตให้เป็นที่รู้จักในนาม **ทุเรียนทรายขาว**

ผลผลิตทุเรียนในพื้นที่บ้านควนลังงา ตำบลทรายขาว อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี

ปัจจุบัน สามารถยกระดับผลผลิตทุเรียนทรายขาวไปอยู่ในระดับพรีเมี่ยม จากที่เคยขายได้ราคากิโลกรัมละ ๑๒๐ บาท แต่เดี๋ยวนี้ขายได้ถึงกิโลกรัมละ ๒๕๐ บาท ราคาเพิ่มขึ้นเกือบเท่าตัว เนื่องจากทุเรียนทรายขาวมีรสชาติหวาน กรอบ เนื้อสวย เป็นที่ต้องการของตลาด นอกจากนี้ ชาวบ้านยังเปลี่ยนวิถีการทำเกษตรจากที่เคยทำนาเพียงอย่างเดียว ก็มาทำไร่นาแบบสวนผสมโดยการทำนาร่วมกับทำสวนผลไม้ สร้างความมั่นคงให้กับชีวิตและครอบครัว อีกทั้ง ยังให้ความสำคัญในการดูแลรักษาแหล่งน้ำ เพื่อให้เกิดประโยชน์กับส่วนรวม จึงร่วมกันจัดตั้ง กลุ่มผู้ใช้น้ำบ้านควนลังงา และร่วมกันบริหารจัดการน้ำให้ได้รับประโยชน์อย่างทั่วถึงกับทุกคน

มีน้ำกิน น้ำใช้ ลดอุทกภัยในฤดูน้ำนอง

โครงการอ่างเก็บน้ำห้วยแม่ประจันต์อันเนื่องมาจากพระราชดำริ
ตำบลหนองหญ้าปล้อง อำเภอหนองหญ้าปล้อง จังหวัดเพชรบุรี

"...ให้กรมชลประทานพิจารณาวางโครงการก่อสร้างอ่างเก็บน้ำ ห้วยแม่ประจันต์เพื่อจัดหาน้ำให้ราษฎรที่อาศัยอยู่ตามหมู่บ้านต่างๆ ริมห้วยแม่ประจันต์ให้มีน้ำใช้เพาะปลูก และอุปโภคบริโภคได้ตลอดทั้งปี นอกจากนั้น ยังช่วยระบายน้ำลงมาเสริมให้กับโครงการชลประทานเพชรบุรี ในระยะที่ขาดแคลนน้ำและช่วยเก็บกักไว้ใช้ในฤดูน้ำนองเพื่อช่วยบรรเทาอุทกภัยในเขตโครงการเพชรบุรีให้ได้ผลสมบูรณ์ยิ่งขึ้น..."

พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร
พระราชทานพระราชดำริเมื่อวันที่ ๑๗ มิถุนายน ๒๕๒๓

เพื่อสืบสานพระราชปณิธาน

กรมชลประทาน ได้ดำเนินการก่อสร้างอ่างเก็บน้ำ ห้วยแม่ประจันต์ จากแผนงานเดิม ระยะเวลา ๕ ปี เหลือเพียง ๓ ปี โดยก่อสร้างแล้วเสร็จในปี ๒๕๔๘ สามารถกักเก็บน้ำ ได้ ๔๒,๐๐๐,๐๐๐ ลูกบาศก์เมตร มีการบริหารจัดการน้ำด้วยระบบท่อส่งน้ำฝั่งขวาและฝั่งซ้าย ส่งน้ำไปยังพื้นที่การเกษตรได้ถึง ๒๖,๐๐๐ ไร่ ให้ได้รับน้ำเพื่อทำการเพาะปลูกได้อย่างเพียงพอ รวมถึงช่วยให้ราษฎรอำเภอหนองหญ้าปล้อง อำเภอบ้านลาด และอำเภอท่ายาง รวมถึงชาวเพชรบุรี มีน้ำกินน้ำใช้ และยังช่วยลดน้ำท่วมได้อย่างยั่งยืน

รอยยิ้มและความสุข

นายสมทบ เจ๊กภู่ อาศัยอยู่ที่ หมู่ ๕ บ้านหนองหญ้าปล้อง ได้เล่าถึงสิ่งที่ได้รับจากอ่างเก็บน้ำฯ ว่า

"ตั้งแต่ได้ใช้น้ำจากระบบท่อ ทำให้ต้นทุนการผลิตน้อยลง สามารถปลูกพืชได้หลากหลายชนิด ก่อนหน้าที่จะมีระบบท่อ ไม่สามารถปลูกพืชที่เป็นไม้ยืนต้นได้เพราะจะต้องใช้ไฟฟ้าในการสูบน้ำทำให้ต้นทุนสูง ตอนนี้ทำให้ชีวิตมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น"

■ แปลงเกษตรของนายสมทบ เจ๊กภู่

■ แปลงเกษตรของนายสมทบ เจ๊กภู่

■ ผลผลิตทางการเกษตร

นายไพโรจน์ นิ่มวาด ผู้ใหญ่บ้านหมู่ ๓ บ้านหนองหญ้าปล้อง ยังได้บอกย้ำให้ชัดขึ้นไปอีกว่า อ่างเก็บน้ำห้วยแม่ประจันต์ เป็นทั้งแหล่งน้ำและแหล่งบรรเทาทุกข์ที่เกิดจากน้ำให้แก่ชาวเพชรบุรีได้อย่างสมประโยชน์ได้อย่างทั่วถึงกันว่า

"ตอนยังไม่มีเขื่อนก็อาศัยน้ำฝน พอพระองค์ท่านมาสร้างเขื่อนสร้างฝายให้ ชาวบ้านได้รับน้ำจากเขื่อนมาใช้ ก็อยู่ดีกินดี พืชไร่อุดมสมบูรณ์ ท่านก็มาสร้างไว้ให้เยอะ พอเวลาหน้าแล้งเขื่อนจะปล่อยน้ำลงมาในลำห้วยให้เกษตรกรได้ใช้น้ำได้ทั่วถึงกัน และยังมีฝายกักเก็บน้ำไว้ในแต่ละที่ ทำให้เกษตรกรมีน้ำใช้และทำให้น้ำไม่ไปท่วมเพชรบุรีอีกด้วย"

อ่างเก็บน้ำฯ แห่งนี้ นอกจากสร้างความอยู่ดีกินดีแล้ว ยังช่วยให้ชาวเพชรบุรีไม่ต้องเผชิญกับปัญหาน้ำท่วมที่เคยเกิดขึ้นเป็นประจำในช่วงหน้าฝน เพราะอ่างเก็บน้ำห้วยแม่ประจันต์ได้ทำหน้าที่เก็บและชะลอน้ำไว้ก่อนที่จะไปถึงเขื่อนเพชรบุรีที่อยู่ทางด้านใต้ ก่อนไหลลงสู่แม่น้ำเพชรบุรีและออกสู่อ่าวไทยในที่สุด ซึ่งเป็นรูปแบบการบริหารจัดการน้ำอย่างเป็นระบบที่สามารถบรรเทาอุทกภัยให้แก่จังหวัดเพชรบุรีได้อย่างมีประสิทธิภาพ ปัจจุบัน ราษฎรทั้ง ๓ อำเภอและชาวเพชรบุรี มีชีวิตและความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นที่เห็นได้อย่างเชิงประจักษ์ และไม่ต้องประสบกับปัญหาน้ำท่วมอย่างที่เคยเป็นมาในอดีต

เห็ดฟางทางเลือก วิถีชีวิตใหม่

วารสารอันเนื่องมาจากพระราชดำริฉบับนี้ ขอนำเสนออาชีพทางเลือกในยุคที่ทุกคนต้องอยู่บ้านหยุดเชื้อเพื่อชาติช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19) คือ **เห็ดฟางทางเลือกวิถีชีวิตใหม่** องค์ความรู้จากแปลงเกษตรทฤษฎีใหม่ศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดฉะเชิงเทรา

เห็ดฟางหรือ Straw Mushroom เป็นเห็ดที่เพาะไม่ยากใช้ระยะเวลาสั้นสามารถเก็บดอกเห็ดมาบริโภคหรือขายได้ เห็ดฟางมีราคาสูง เพาะได้ตลอดทั้งปี นำมาประกอบอาหารหรือแปรรูปได้หลากหลายมีคุณค่าทางโภชนาการสูง

การทำเห็ดฟางทางเลือกเป็นการประยุกต์ใช้วัสดุที่เหลือใช้จากแปลงเกษตรทฤษฎีใหม่ มาลดต้นทุนในการทำเห็ดฟาง คือการทำเห็ดฟางในนาข้าว มีสูตรสำคัญเน้นที่การปรับปรุงสภาพพื้นที่โดยยกแปลงขึ้นและทำร่องปล่อยน้ำเลี้ยงเห็ด เพราะว่าเห็ดต้องการน้ำ อากาศที่มีความชื้นสูงเพื่อให้ได้ผลผลิตที่มาก ทั้งยังมีประโยชน์ในการพัฒนาดินเพราะวัสดุที่เหลือจากการทำเห็ด สามารถไถกลบเป็นปุ๋ยปรับปรุงบำรุงดินได้อีกด้วย

วัสดุในการเพาะ/ต้นทุนในการผลิต

กากมันสำปะหลัง ๑,๐๐๐ กิโลกรัม
๔๕๐ บาท

ปูนขาว ๕๐๐ กรัม
๑๐ บาท

น้ำหมักนม ๕๐๐ มิลลิลิตร
๑๐ บาท

ปุ๋ยยูเรีย ๔๐๐ กรัม
๒๐ บาท

ปุ๋ยคอกแห้ง ๕ กิโลกรัม
๑๕๐ บาท

เชื้อเห็ดฟาง ๒๔ ก้อน
๒๔๐ บาท

ไม้ไผ่ ๓๐ อัน
หาได้จากในแปลง

พลาสติก คลุมแปลง ๑ ม้วน
๑๐๐ บาท

รวมทั้งหมด ๙๘๐ บาท

ชมคลิปวิดีโอเพิ่มเติม

วิธีการเพาะ เห็ดฟาง

การหมักกากมันสำปะหลัง

๑ • นำกากมันสำปะหลังมากองลงในผ้ารอง ๑ ตัน

๒
- รดน้ำให้ชุ่ม (น้ำผสมน้ำหมักนม) และใส่ปูนขาวผสมเข้าไป
- คลุกเคล้าให้เข้ากันแล้วนำผ้ายางปิดทับไว้ ๑ คืน

อัดก้อน + โรยเชื้อ (ทำแปลง)

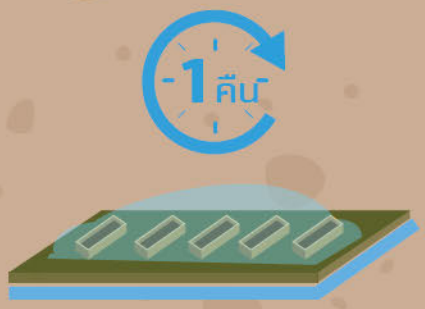

๓
- นำกากมันที่หมักไว้แล้วมาอัดในบล็อค โดยวางบล็อคไว้ กลางแปลงที่เตรียมไว้
- ปั้นขอบแปลงให้สูงกว่าพื้น และทำร่องด้านข้างแล้วรดน้ำให้ชุ่ม นำผ้ายางปิดไว้ ๑ คืน

๔
- เปิดผ้ายาง ใส่ปุ๋ยคอก + ยูเรีย แล้วโรยเชื้อเห็ดฟางที่ยีละเอียดให้ทั่วแปลง แล้วรดด้วยน้ำผสมน้ำหมักนมให้ชุ่ม

๕
- นำไม้ไผ่มาปักขึ้นโครง แล้วนำผ้ายางมาปิดแล้วปิดทับด้วยฟางอีกชั้นเพื่อกันแสงแดด
- หลังจากนั้น ๔ วัน เปิดผ้ายางออกครึ่งหนึ่ง รดน้ำที่ผสมน้ำหมักนม เสร็จแล้วปิดผ้ายางและฟางคลุมไว้ตามเดิม

ระยะเวลาในการผลิต ๒ - ๓ สัปดาห์/รอบ

ผลผลิตที่ได้เฉลี่ย ๓๐ - ๔๔ กก. ต่อ ๖๐ ตรม.

รายได้ ๓,๐๐๐ - ๔,๐๐๐ บาท (ขึ้นอยู่กับราคาตลาด)

ต้นทุน ประมาณ ๑,๐๐๐ บาท

ผลตอบแทน ๓ - ๔ เท่า

๐ ๓๘๙๕ ๙๑๐๕-๖ สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม

- ประมาณ ๕ - ๖ วัน เห็ดจะเริ่มออก สามารถเก็บผลผลิต

ป้อนอาหารฉลาม

ความมหัศจรรย์ในชีวิตการเป็นช่างภาพที่มีโอกาสเกิดขึ้นน้อยมาก โดยเฉพาะถ่ายภาพการป้อนอาหารฉลามแบบใกล้ชิดเช่นนี้ ยิ่งไม่มีทางเป็นไปได้ ถึงแม้ฉลามเสือดาวจะไม่ใช่ฉลามสายพันธุ์ที่ดุร้าย แต่ที่ศูนย์ศึกษาการพัฒนาอ่าวคุ้งกระเบนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดจันทบุรี ทำให้ผมมีโอกาสได้ถ่ายภาพจังหวะที่หาดูได้ยาก ภาพนี้ถ่ายไว้เมื่อปี ๒๕๖๑ ในงานประชุมศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริสัญจร โดยเจ้าหน้าที่ของศูนย์ฯ เป็นผู้สาธิตการให้อาหารฉลามเสือดาว

ภาพและบทความ : นายพลวรรธน์ สายะเสวี
นายช่างภาพ/คณะบรรณาธิการ

แบบสอบถามความพึงพอใจวารสารอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ฉบับที่ ๑/๒๕๖๔

ข้อมูลส่วนบุคคล

๑. คำนำหน้า ..... ชื่อ ..... นามสกุล .....

อาชีพ ❍ ข้าราชการ/เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานของรัฐ ❍ นักเรียน/นักศึกษา
❍ พนักงานในหน่วยงานเอกชน ❍ สื่อมวลชน
❍ เครือข่ายเศรษฐกิจพอเพียง ❍ บุคคลทั่วไป
❍ ผู้ผ่านการฝึกอบรมในหลักสูตรต่าง ๆ ของสำนักงาน กปร.

หน่วยงาน .....

โทรศัพท์ .....

๒. ที่อยู่ (จัดส่งของที่ระลึกสำหรับผู้ร่วมกิจกรรม) .....

.....

ความพึงพอใจต่อคอลัมน์ต่าง ๆ ของวารสารอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ฉบับที่ ๑/๒๕๖๔

	มาก	ปานกลาง	น้อย
๑ สืบสาน รักษา ต่อยอด สร้างสุขปวงประชา	❍	❍	❍
๒ ๑๐ ทศมราชา พระเมตตาสู่ประชาราษฎร์	❍	❍	❍
๓ ตัวอย่างความสำเร็จ	❍	❍	❍
๔ ติดตามและขับเคลื่อนโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	❍	❍	❍
๕ ผลสำเร็จจากโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	❍	❍	❍
๖ ศูนย์ศึกษาฯ นำพาอาชีพ	❍	❍	❍
๗ เรื่องเล่าจากหลังกล้อง	❍	❍	❍

Q คำถามประจำวารสารอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ฉบับที่ ๑/๒๕๖๔

- บอกความประทับใจหรือข้อแนะนำเพิ่มเติมของวารสารฉบับนี้

.....

.....

.....

คณะบรรณาธิการฯ มีของที่ระลึกสำหรับผู้ที่ร่วมตอบคำถาม และเขียนข้อความได้โดนใจ โดยจะประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับของที่ระลึกใน Facebook : สำนักงาน กปร.

A เฉลยคำตอบ วารสารอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ฉบับที่ ๔/๒๕๖๓

<u>ข้อที่ ๑</u> โครงการขุดลอกแก้มลิงกุดเชียงบังพร้อมอาคารประกอบอันเนื่องมาจากพระราชดำริ มีที่ตั้งอยู่ในจังหวัดร้อยเอ็ด

<u>ข้อที่ ๒</u> โครงการอ่างเก็บน้ำห้วยลอยอันเนื่องมาจากพระราชดำริ มีที่ตั้งอยู่ในจังหวัดลำปาง

* ขอขอบคุณที่กรุณาให้ข้อคิดเห็นต่อวารสารอันเนื่องมาจากพระราชดำริ และร่วมกิจกรรมตอบคำถาม

* ขอความกรุณาแจ้งยืนยัน หรือยกเลิกการรับวารสารฯ

❍ ยืนยันรับต่อไป ❍ ยกเลิกการรับวารสารฯ

สแกนตอบแบบสำรวจ
และร่วมตอบคำถามเพื่อรับของที่ระลึก

สามารถส่งแบบสำรวจมายัง สำนักงาน กปร. ได้โดยไม่ต้องผนึกตราไปรษณียากร หรือทางโทรสาร ๐ ๒๔๔๗ ๘๕๖๑ - ๒ หรือสแกนผ่านทาง QR Code ข้างต้นนี้

(พื้นที่ส่วนนี้สำหรับโฆษณา)

บริการธุรกิจตอบรับ

ใบอนุญาตเลขที่ ปณ. (น) / 3981 ปนฝ. ทำเนียบรัฐบาล
ถ้าฝากส่งในประเทศไม่ต้องผนึกตราไปรษณียากร

สำนักงาน กปร.
ตู้ ปณ. ๗
ปณฝ. ทำเนียบรัฐบาล
กรุงเทพมหานคร
๑๐๓๐๒

วารสารอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

ปีที่ ๑๙ ฉบับที่ ๑ มกราคม - มีนาคม ๒๕๖๔

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อเผยแพร่พระราชกรณียกิจ แนวพระราชดำริที่ได้พระราชทานไว้สำหรับเป็นแนวทางการแก้ไขปัญหาและการพัฒนา รวมถึงการอนุรักษ์หรือรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พร้อมทั้งพัฒนาอาชีพให้บังเกิดความยั่งยืน

๒. เพื่อเผยแพร่ข่าวสาร องค์ความรู้ตามแนวพระราชดำริและผลสำเร็จจากโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริในทุกภูมิภาคของประเทศ ในการนำไปศึกษาหาความรู้ และสร้างแรงบันดาลใจให้นำไปประยุกต์ใช้ได้ต่อไป

๓. เพื่อเป็นสื่ออีกช่องทางหนึ่งในการขยายผลการพัฒนาตามแนวพระราชดำริไปสู่สาธารณชนได้อย่างแพร่หลายมากขึ้นและสามารถนำไปเป็นเอกสารอ้างอิงได้

โปรดทราบ

บทความและข้อเขียนต่าง ๆ ในวารสารอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เป็นความคิดเห็นส่วนตัวของผู้เขียน ไม่ใช่ความเห็นของสำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (สำนักงาน กปร.)

หากมีความประสงค์จะนำข้อมูลไปเผยแพร่ โปรดระบุแหล่งที่มาของข้อมูลด้วย

ดำเนินการโดย

สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (สำนักงาน กปร.)

อาคารสำนักงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เลขที่ ๒๐๑๒ ซอยอรุณอมรินทร์ ๓๖ ถนนอรุณอมรินทร์ แขวงบางยี่ขัน เขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร ๑๐๗๐๐

www.rdpb.go.th

www.facebook.com/สำนักงาน กปร.

สำนักงาน กปร.

rdpb.journal@gmail.com

๐ ๒๔๔๗ ๘๕๐๐-๖

๐ ๒๔๔๗ ๘๕๖๒

ISSN : 1685-8234

คณะอำนวยการ

๑. นายดนุชา	สินธวานนท์	เลขาธิการ กปร.
๒. นายลลิต	ถนอมสิงห์	รองเลขาธิการ กปร.
๓. นายปวัตร์	นวะมะรัตน	รองเลขาธิการ กปร.
๔. นางสาวอุศนีย์	ธูปทอง	รองเลขาธิการ กปร.
๕. นางสาววัชรี	วัฒนไกร	ที่ปรึกษาด้านการพัฒนา
๖. นางสาวถกลวรรณ	ไกรสรกุล	ที่ปรึกษาด้านการประสานงานโครงการฯ
๗. นายสมศักดิ์	เพิ่มเกษร	ที่ปรึกษาด้านการประสานงานโครงการฯ
๘. นางศิริลักษณ์	ทัสนารมย์	อำนวยการสูง
๙. นางพิชญดา	หัศภาค	ผู้อำนวยการสำนักงานเลขาธิการ
๑๐. นางศศิพร	ปาณิกบุตร	ผู้อำนวยการกองประสานงานโครงการพื้นที่ ๑
๑๑. นายหทัย	วสุนันต์	ผู้อำนวยการกองประสานงานโครงการพื้นที่ ๒
๑๒. นายวิกรม	คัยนันทน์	ผู้อำนวยการกองประสานงานโครงการพื้นที่ ๓
๑๓. นายศุภรัชต์	อินทราวุธ	ผู้อำนวยการกองประสานงานโครงการพื้นที่ ๔
๑๔. นางสุพร	ตรีนรินทร์	ผู้อำนวยการกองแผนงานและยุทธศาสตร์
๑๕. นางกมลินี	สุขศรีวงศ์	ผู้อำนวยการกองศึกษาและขยายผลการพัฒนาตามแนวพระราชดำริ
๑๖. นางสาวทิพย์กมล	ศุภกุลฐิตาพัฒน์	ผู้อำนวยการกองกิจกรรมพิเศษและวิเทศสัมพันธ์
๑๗. นายภัททะพงศ์	เทียนศรี	ผู้อำนวยการกองพัฒนาทรัพยากรบุคคลเพื่อขับเคลื่อนแนวพระราชดำริ

คณะบรรณาธิการ

๑. นางอรอนันต์	วุฒิเสน	หัวหน้าคณะบรรณาธิการ
๒. นายวัชระ	หัศภาค	คณะบรรณาธิการ
๓. นางสาวสมลักษณ์	บุนนาค	คณะบรรณาธิการ
๔. นายปริญญวัฒน์	วัชรอาภากร	คณะบรรณาธิการ
๕. นายอภิศักดิ์	สรวิสูตร	คณะบรรณาธิการ
๖. นางสาวสุดารัตน์	คุสินธุ์	คณะบรรณาธิการ
๗. นางสาวอภิญญา	แก้วเปรมกุศล	คณะบรรณาธิการ
๘. นางสาวสุทธิพา	อาศิรพจน์	คณะบรรณาธิการ
๙. นายพิสิทธิ์	วิเชียรทศพร	คณะบรรณาธิการ
๑๐. นายทวีศักดิ์	แป้นคุ้มญาติ	คณะบรรณาธิการ
๑๑. นายพลวรรธน์	สายะเสวี	คณะบรรณาธิการ
๑๒. นายภาณุพันธ์	อรุณวรณ์	คณะบรรณาธิการ
๑๓. นางวิไล	หมอกอรุณ	คณะบรรณาธิการและเลขานุการ
๑๔. นางเบญจรัตน์	อัครพลวงศ์	คณะบรรณาธิการและผู้ช่วยเลขานุการ
๑๕. นายโชคชัย	อุ่นใจ	คณะบรรณาธิการและผู้ช่วยเลขานุการ

ขอขอบคุณ

มูลนิธิชัยพัฒนา และบริษัทดอยคำผลิตภัณฑ์อาหาร จำกัด สนับสนุนภาพถ่าย

พิมพ์ที่

บริษัท ธนอรุณการพิมพ์ จำกัด ๔๕๗/๖-๗ ถนนพระสุเมรุ แขวงบวรนิเวศ เขตพระนคร กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐

โทร. ๐ ๒๒๘๒ ๖๐๓๓-๔ โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๒๑๘๗-๘

E-mail : thanaaroon19@gmail.com

วารสารอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จัดทำขึ้นเพื่อแจกจ่าย ห้ามจำหน่าย

สถานีพัฒนาการเกษตรที่สูง

ในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง
ดอยบ่อ ตำบลแม่ยาว อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย
ก่อตั้งเมื่อ พ.ศ. ๒๕๔๗